

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

254. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Vasárnap

1933. évi november 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — **Külföldre** negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegdoldalon 6 lej, páratlan (bal) szövegdoldalon 5 lej negy-zetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Ma: Lássuk Csikszeredát!

Az amerikai „kisérlet“

Irta: Kőrösi Sándor

A bűnök és erények, a hazugságok és igazságok eddig általában csak koronként változtak. Mélyreható társadalmi, gondolkozásmód-beli, gazdasági és politikai rendszer-cserének kellett végbemennie, hogy véglegesen új közfel-fogások alakuljanak ki és foglalják el a régiék helyét. Most azonban, hogy egészen tótágast áll a világunk, a közérkölcök terén is össze-gabalyodott minden, bukfenet hányak a tör-vényileg szentesített szabályok s úgy tobzó-dik a viszonylagosság, a relativitás, mint még soha. A bűn mind gyakrabban egyben erény is, a hazugság igazság és viszont.

Ha egy cég félrevezeti részeseit és klienseit hamis könyvvizsgálattal, vagy hamis mérlegével, lecsújt rá az igazságszolgáltatás ökle: vádat emelnek ellene és elítélik. Ha „kerü-költség“ alul dobja piacra áruát, dömping, azaz tisztés-tégtelen verseny miatt fogják perbe s igye-k-szenek közmegvetésnek kiténni.

Minden azon mulik, milyen címen és milyen fejtületen megy a dolog. A köz-, vagy magán-érdek jelszavával, állami, vagy egyéni jelleg-gel.

Amit például Roosevelt elnök a tavasz, az-az hatalomralépése óta Amerikában az állam és a közjólét nevében csinál, azért mint ma-gánember keserűen megalakolva a független bíróság előtt, azoknak a törvényeknek az ér-telmében, amelyek az egyéni szabadságjogo-kat és tilalmakat meghatározzák.

Amíg elődje, Hoover, csak leplezett börze-spekulációkkal próbálta tartani a hírhedt ame-rikai „prosperity“ illúzióját és látszatát, Roo-sevelt nyíltan nekifogott a bűvészkedésnek, sőt a nagybani zsebmetszésnek. Zsonglörködése aránylag szerényen és megfontoltan kezdődött. Például vette Angliát s lerugta aranyalapjáról a dollárt, felfüggesztette aranya való bevált-hatóságát, amit az az állam, amelyet képvisel, fektetével fehéren magán a bankjegyen megfo-gad.

Világszerte százazrek és milliók hittek ab-ban, hogy amit az Uncle Sam-ként megsemé-lyesített USA szavával fogad, az szent és megváltozhatatlan. Dollárba fektették megtaka-ritott pénzeiket, kereseteiket. Aztán egy szép nyári napon arra ébredtek, hogy a dollárjuk már csak hatvan százalékát éri annak, ameny-nyi értékért megvették, mintegy negyven szá-zalékkal kevesebb aranyat kaphatnak érte. A dollárban bizott világpolgárt ekkor Roosevelt azzal igyekezett megvigasztalni, hogy ezt az áldozatot a közjó érdekében hozatták meg ve-le. Az olcsóbb dollárral rendbejön az amerikai gazdasági élet, ismét jó sora lesz az unióbeli munkásnak és farmernek s az egész világ ha-marosan kilábal a válságból. Amit a dollár hi-vei elvesztettek a révén, visszakapják a vá-mon.

S a dollártulajdonosoktól kisajátított egyhar-madnyi vagyont, munkát és verejtéket zsebre-vágva, Roosevelt megpróbált fából vaskarikát csinálni. Elhatározta, hogy tervszerűvé teszi, kordába szedi az elfajult amerikai kapitaliz-must. Korlátozta az iparban a munkaidőt, hogy foglalkoztassa a munkanélkülieket s meg-szabta a minimálisan fizetendő béreket. Egy ideig úgy látszott, hogy ez némi fellendülést idéz elő. A tömeg kezdett hinni a szemfény-vesztésnek. Az történt azonban, hogy a terme-lési költségek 20-30 százalékkal emelkedtek, mert a kapitalisták, — amint előre lehetett látni, — nem voltak hajlandók lemondani előző profitjaikról s az iparcikkek árai megfelelő mértékben megrágtak. Erre a mesterségesen felkeltett vásárlási kedv ismét visszaesett, amint a tömegek rájöttek, hogy keresetük tá-volról sem növekedett annyival, mint az árak. Különösen a farmerek, a kisgazdák jártak

Az egész ország visszhangzik az adósérelmekről

Adósiralmi gyűlés Déván Comsa szenátor jelenlétében

Országos tükrökép egyetlen gyűlés adataiból

Déva, november 4.

Csütörtök este adósérelmi tanácskozás folyt le a dévai Kereskedelmi és Ipar-kamaránál. Különösebb jelentőséget adott az értekezletnek, hogy megjelent azon dr. Jónel Comsa, az erdélyi iparkamarák szenátora is. Az értekezlet egyébként a késő éjszakai órákba is belenyúlt, ami érthető is, hiszen

a dévai iparosok és kereskedők megra-gadták az alkalmat s a palóban példát-lan adósérelmek egész garmadáját tár-ták fel a szenátor előtt.

Az értekezletet egyébként maga Comsa Jónel nyitotta meg. Beszámolt arról a te-vekenységről, amit a törvényhozásban végzett az iparosok és kereskedők védel-mében. Az azonban, amit végzett, nagyon kevés, mert

az egész ország visszhangzik az adó-ügyi sérelmekről.

Dévára azért szállott ki, hogy a panaszo-kat meghallgassa és amennyiben módja-ban van, közbenjárjon azok orvoslására.

Comsa Jónel szavai után megnyílt a sérelmek és a panaszok zsilipje. A sze-nátornak volt mit hallgatnia és jegyez-nie. Először Schumann Ernő, a Sfatu! al-elnöke üdvözölte Comsa Jónelt s aztán mindjárt rátért arra, hogy

a hunyadmegyei kereskedő- és iparos-ostály sirját Pop Marc volt pénzügy-igazgató, jelenleg dévai bankigazgató ásta meg.

Pop Marc előtt hasztalan mutatták fel az érdekeltek az előírt pontossággal vezetett hiteles könyveiket, a pénzügyigazgató

ezeknek az adatait egyáltalában nem vet-te figyelembe, hanem

légből kapott számadatok alapján ro-patta ki a képtelenül magas adókat. Szerelmezi Schumann a kegyetlen adóbe-hajtási rendszert is. Nevek felsorolásával és pontos adatok feltárással jelöl meg olyan eseteket, amelyek a végsőkig leör-ték az amugyis keserős helyzetben ver-gődő kereskedőket.

Dr. Grossmann, a Sfatu! jogtanácsosa a jelenlegi kétségbeejtő helyzet okaira mu-tat rá. Ő is Pop Marc volt pénzügyigaz-gató tevékenységét ostromozza. Pop Marc

Sérelmek a belizetések elszámolásánál

A multbeli hátralékokat föltétlenül viz-sgálat alá kell venni s aztán intézkedni kell, hogy az idej lefizetéseket az idei kivetések javára írják. A hátralékokra a megejtett vizsgálat után kell majd rész-lefizetési megállapodásokat kötni az ér-dekelte kereskedőkkel és iparosokkal,

hiszen ha maradéktalanul fel akarják hajtani rajtuk a régi hátralékokat, úgy nem érdemes nekik többé egy percig sem dolgozni, mert minden keresetüket, az utolsó fillérig, adóhátralékba fizet-hetik s még akkor sem élnek olyan so-káig, hogy megszabaduljanak az adó-terhektől.

Dr. Grossmann névszerint is megnevez-te az egyik dévai temetkezési vállalko-zót, akinek 1931-ről az adóhátraléka az alaptalan kivetés miatt 280 ezer lej, egy foderászé pedig ugyanerről az éoról 108

érdemeket szereshetett a pénzügyminisz-teriumban, ennek az érdemszerzésnek az ára azonban

a kereskedő- és iparosostály teljes tönkretétele volt.

A jelenlegi rettenetes gazdasági válságot Déván és Hunyadmegyében jórészt Pop Marc tevékenységének a bünei idézték elő.

Most minden lefizetést a multbeli adó-hátralékokra számolnak el az adóhiva-talok s aztán azon a címen gyótrik az adózókat, hogy a jelenlegi kivetésekre nagyon kevés folyt be.

ezek le. Ime, ekkora adókat vetettek ki egyszerű iparosokra és kereskedőkre Dé-ván! Felemlíti az egyik helybeli szótáro-sot és vendéglőst is, akitől a billiárdasztá-lokat és a vendéglői butorokat szállította el az adóvégrehajtó, mert a fővárosi viszonylatban is elképzelhetetlenül magas adót nem tudta megfizetni. Az árverést november 17-re tüzték ki, jöllehet a kö-vetelést az ingatlanra is bekebelezték. Az illető vendéglős nincsen abban a hely-zetben, hogy fizetni tudjon s így ingóságait, amellyel a kenyerét ke-reste, elárverezik, noha a kincstár kö-vetelése az ingatlanra vezetett bekebe-lezéssel is biztosítva van.

Más eset. Az egyik fizetésektelenül vált pénzügyintézetnek ugyancsak a Pop Marc-féle adókivetések folytán 3 millió-s adótarozása van. Ennél az intézetnél sem

mosság siettetni fogja a teljes összeomlást... Wells legújabb könyvének bevezető részé-ben olvassuk:

„Ezután elkezdünk beszélgetni arról a spe-kulációs szélhámoságról, ami akkor tetőpont-ján volt Amerikában. Ő (Raven) azt mondja, hogy ez lényege szerint a hitel inflációja a zá-loglevelek fölhajtása által. Amíg ez tart, addig tart a prosperitás is, de mögötte nincs semmi más, csak hit. Egyszersak majd valaki elkezd eladni s erre összeomlik az egész. És ha azok odaát elkezdik az összeomlást...”

Hát elkezdtek, az már nyilvánvaló. Hoover az értékpapírokkal, a hitel inflációjával szédít-gette a hisztérien embereket. Roosevelt most elindult a pénz- és áruinfláció lejtőjén. Ez sem egyéb lényegében „spekulációs szélhámoság-nál“ s ha egyéni alapon, nem pedig egy állam nevében csinálná, föltétlenül meggyúlna a baja a bírósággal. De az ilyen nagyszabású csalár-ságnak és megtévesztésnek nincs büntetése, csak a történelem igazságszolgáltatása előtt. S végeredményben ez sem hagyja megtorlatja-nul a tömegek jóhiszeműségével való vissza-élést, a csalást és tisztességtelen versenyt.

vette figyelembe a pénzügyigazgató a Lites könyvek adatait, hanem a maga elképzelése szerinti jövedelem után vetette ki az adót.

Bubarnik ipartestületi elnök elpanaszolja a gyűlés előtt, hogy még 1931-ben szobafestési munkákat végzett a pénzügyigazgatóságon.

Elvégzett munkáját a pénzügyigazgatóság nem fizette ki, ellenben adótartozás fejében lefoglalták minden ingóságát és árverést tűztek ki.

Dr. Hossu iparkamarai elnök is elítéli a kíméletlen adóvégrehajtásokat és csatlakozik a Sfatul akciójához. Guia Petru fatereskedő felhívja a szenátor figyelmét arra a minősíthetetlen eljárásra, amit a helyi iparkamarák önkormányzatával elkövetnek. Kifogásolja, hogy a kamarák törvényesen választott igazgatótanácsát, illetve annak többségét különféle ürügyekkel lemondatták és interimároknak bízta a kamarák vezetését. Déván már 15 hónap óta interimár áll a kamara élén, holott a törvény legtovább három hónapot engedélyez az ilyen időszaki vezetőségeknek.

Jelenleg tehát törvénysértéssel teszi az illetékes miniszter lehetővé, hogy fontos ipari és kereskedői érdekeket ne hivatásbeli egyének, hanem politikusok és jogászok használjanak ki a maguk javára.

Rehmann Zsigmond, a Sfatul másik elnöke az iránt intéz kérdést Comsa szenátorhoz, mi igaz abból a hírlapi közleményből, hogy a megyei iparkamarát költségmegtakarítás címen az aradi kamarába akarják beolvasztani. Ha ez a hír igaz, úgy milyen címen követelik meg a 2 százalékos kamarai adót.

Comsa szenátor a panaszok meghallgatása után kijelentette, hogy a Hunyadmegyében uralkodó adózási állapotok valóban hajmeresztőek. Igéretet tett, hogy kedden reggel a megyéből induló kiútdíjtól elvezeti a miniszter elé és minden erejével oda fog hatni, hogy a sérelmeket a kereskedők és iparosok kifejezett kívánságai értelmében orvosolják.

*

Ez a dévai beszámoló, de tudja meg Comsa szenátor ur, hogy nemcsak Hunyadmegyében, de az egész országban ilyen hajmeresztőek az állapotok.

Felbomlik a legnagyobb magyarországi ellenzéki párt

Bukarest, november 4.

A magyar fővárosban elterjedt és egyelőre ellenőrizhetetlen hírek szerint a Független Kisgazda-pártból a Fretina-féle botrány miatt Hunyady Ferenc gróf csoportja és Hegymegi Kis Pál kilépnek.

Amennyiben ez a hír igaznak bizonyul, úgy az ellenzéki front felbomlottnak tekinthető, mert az ország legtekintélyesebb és valóban tömegekre támaszkodó ellenzéki pártja szétbomlik. A többi ellenzéki párt nem képvisel jelentősebb tömegeket, a legitimisták próbálkozása pedig ismétetlen kudarcha fulladt.

Halál-íőpróba Belgrád fölött

Belgrád, november 4.

A jugoszláv hadvezetőség csütörtökön „próba-légvédelmi gyakorlatot” tartott. Ez a gyakorlat a hadvezetőségen kidolgozott tervezet arányainál jóval egyszerűbb volt és éppen ezért tekintik próbának. A teljes hadgyakorlatokat ugyanis később tartják meg, a tervezet szerint november 9-én.

A főpróbánál a légi támadást a pancsovai hidra irányították. Katonai szakkörökben azt állapították meg a főpróbával kapcsolatban, hogy a támadó repülőgépek igen határozatlanok és tájékozatlanok voltak.

Magyarország újabb 3 évi háladékat kapott külföldi hitelezőitől

Bázel, november 4.

A Nemzetközi Fizetések Bankja hivatalosan közli, hogy a Jegybankszindikátussal kötött megegyezés szerint a Magyarországnak nyújtott kölcsön hátralékára háromévi meghosszabbítást adott. A hátralékos összeg közel 20 millió aranydollár.

Az angol tömegek nem akarnak fasizmust: Békét és demokráciát akarnak

Óriási jelentősége van az angolországi választásoknak

London, november 4.

A megkezdődött városi közigazgatási választások eddigi eredménye nagy meglepetéssel szolgált. Anglia 300 városa választott új képviselőtestületet és az az országos viszonylatban is nagyjelentőségű választás — legalábbis az eddigi eredményei szerint — a munkáspártnak szinte példátlan előretörését hozta. A párt, amelynek az elnöke Henderson, a leszerelési konferencia elnöke is, annyi új mandátumot szerzett ezen a választáson, hogy szinte-szinte lehengerelte a kormánypárt többségét is.

Bármennyire is meglepő a választás eredménye, mégsem volt egészen váratlan. Az angol közvélemény erősen reagál a világpolitikai kérdésekre és elhatározottabban esetekben erőteljesen nyilvánítja is

a véleményét. A munkáspárt a választási harcban a leszerelés és a béke kérdését dobta be. Landsbury, az egyik pártvezér közvetlenül a választások előtt nagy beszédet tartott, amelynek ez volt a jellege: a munkáspárt görcsösen ragaszkodik a békéhez, követeli a becsületes leszerelést és véget akar vetni a magánfegyvergyártásnak.

Ezt a hangot és ezt az akaratot becsülte meg az angol közvélemény azzal, hogy — tüntetési céllal is — a munkáspárt-ra adta le a szavazatok jórészét.

AZ ELSŐ VÁLASZTÁSI NAP EREDMÉNYEI

A választás csütörtöki napjáról pénteken reggel a következő jelentések futottak be:

A munkáspárt szerzett 181 mandátu-

mot. Vereséget csak öt régi kerületében szenvedett, míg a 181 mandátum szinte egészében új szerzemény. A konzervatív párt hat mandátumot szerzett és elvesztett 112-öt, a szabadelvű-párt nyert ötöt, vesztett harminchármat, a pártönkivüliek nyertek tízet, vesztettek 52-öt.

Ezek az eredmények, egyelőre, csak Anglia 100 legnagyobb városából futottak be. Kétszáz város eredményei még hiányzanak, minthogy a választás nem egy nap alatt zajlott le.

Ennek a választási sikernek a mai fasiszta atmoszférában óriási fontossága van.

Az angol tömegek megragadták az első alkalmat annak a demonstrálására, hogy: undorodnak a fasizmustól, békét és demokráciát akarnak.

Sulyos családi dráma a rövid haj miatt

A férj hozzájárulása nélkül veszélyes a hosszú hajat levágtatni

Szilágysomlyó, november 4.

Botrányos jelenet színhelye volt tegnap a helybeli Urikaszinó szolgai lakása.

Czikker Demeter István, este, amint hazatért, idegen férfihangot hallott a lakásából. Nem ment be, hanem fülelni kezdett, majd bekukucskált az ablakon. Nagy meglepetésére nem egyebet látott, minthogy egy borbélysegéd — kurtára nyírta felesége haját. Czikker annyira dühbe gurult a látványra, hogy nem bírta türtőztetni magát és öklével bezúzta az ablakot, alaposan összevénázta a kezét.

Ezután berontott a lakásba és miután kikérgette a szentségtörő borbélysegédet felesége barátnőjével együtt, aki a bubi-frizurára csábította asszonyát, reteneles haragjában törli-zuzni kezdett, majd megragadta felesége megmaradt haját a földre tiporva a megüvölt asszonyt, ütlegelte és cibálta.

— Adok én neked kurtá haját! — kiabálta közben felháborodva. A kibotott borbélysegéd közben rendőrt kerített s azzal tért vissza, hogy segítségére siessen kliensének. A rendőr látára a kaszinószolga abba is hagyta a toporzékolást s keserűségében elment inni.

Ugy látszik, a borban sem találta meg az igazságot, mert amikor másnap délelőtt hazatért, ott folytatta, ahol abahagyta. Ez alkalommal azonban már hamar lefogták s felkísérték a rendőrségre. Kihallgatása során elmondta, hogy véleménye szerint egyszerű ember feleségéhez hozta ki a sodrából, hogy felesége ráállt barátnője tanácsára. Neki csak hosszú hajjal tetszett az asszony s a történet után nem hajlandó tovább élni vele. Ezzel szemben az asszony is kijelentette, hogy ő nyomban megindítja a válópert. Ő inkább kitart a rövid haj mellett, mint egy olyan férj oldalán, aki még ilyen ügyekben is zsarnokoskodik fölötte.

Czikker a rendőrségen kijózanodott s elsősorban bosszánatot kért a borbélysegédétől, mint aki csak hivatásának tett eleget, amikor az asszony fejdíszét körhajra alakította át. A városban valószínűnek tartják, hogy Czikker mégjobban lehiggad s megbékél a mindenható női divattal s életépárjával is, aki talán éppen jobban akart neki tetszeni a korszerűbb frizurával.

Norman Davis és Paul Boncour két óra hosszat tanácskoztak Párisban

Páris, november 4.

Amerika genfi kiküldötte, Norman Davis, utban van hazafelé. Genfből már elutazott, de Európát még nem hagyta el. Ugy látszik, hogy Párisban hosszabb ideig is tartózkodik, mert legújabb párisi jelentésünk szerint találkozott ott Paul Boncour külügyminiszterrel, a kivel két egész óra hosszat tárgyalt. Erről a tárgyalásról nem adtak ki hivatalos jelentést. Lehet, hogy csak egyszerű bucsuzkodásról volt szó, bár két óra a bucsuzkodásra, diplomataknál között, hosszú időnek tetszik.

A párisi lapok úgy tudják, hogy

Paul Boncour megkísérelte Norman Davist álláspontra megváltoztatására bírni, de az amerikai kiküldött mindössze csak sajnálkozását fejezte ki, hogy el kell hagynia Európát, anélkül, hogy a leszerelés kérdésében valami megegyezés jött volna létre.

Egyébként pedig a tárgyalások elhalasztását nagyon hosszú időre szavazta meg az elnöki tanács, neki nincs türelme ilyen sokáig várakozni. A Népszövetség keretében különben is reménytelennek látja, egyelőre, a leszerelési kérdés helyzetét.

LITVINOV PÁRISBAN

Litvinov párisi tartózkodásáról az újabb jelentések egyre érdekesebb adatokat hoznak. A párisi sajtó „megbízhatók-

nak”, „kormányhoz közelállóknak” jelzett forrásokra hivatkozva olyan híreket közölnek, hogy Litvinov és Paul Boncour között nagyon hosszú és nagyon fontos tanácskozások zajlottak le, mert az orosz külügyminiszter többféle ajánlatot is tett Franciaországnak. Az ajánlatok javarésze kereskedelmi természetű volt. Egyes források úgy tudják, hogy

az orosz külügyi népbiztos 300 millió franknyi kölcsönt kért Franciaországtól, felajánlva biztosítékul az orosz petroleumforrások, erdők és ipari termelés jövedelmét.

Paul Boncour azonban nem adott végleges választ, illetve inkább elutasító választ adott.

Megerősíteni látszik a Paul Boncour elutasításáról szóló hírt egy más forrásból érkező jelentés is, amely szerint Litvinov elégedetlenül távozott Franciaországból, mert nem sikerült elérnie azokat a célkitűzéseket, amelyeknek az érdekében napokig tartózkodott Párisban és hosszú ideig tárgyalt Paul Boncour külügyminiszterrel. Ez az újabb jelentés nem árulja el, hogy Litvinov célkitűzései vajon gaz-

dasági természetűek voltak-e, vagy inkább politikaiak.

Szükségessé tartjuk megjegyezni, hogy a Litvinov kölcsönkéréséről szóló jelentés nem látszik nagyon valószínűnek, különösen, ha az összeget és a felajánlott biztosítékot tekintjük. Háromszázmillió francia frank a gigászi Oroszországnak nagyon kevés pénz, a felajánlott biztosíték viszont túlságosan nagy ahhoz, hogy komolyan lehetne venni. Az orosz petroleumforrások és erdőségek jövedelme nagyon sokszorosán felülmúlja az állítólag kért 300 millió francia frankot. Nem lehetetlen azonban az, hogy Litvinov áruhitelt kért Franciaországtól s a szállított áruk értékét orosz termékekkel akarta visszafizetni, hogy így egészségesebbé tegye a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatot, amelyből eddig csak Franciaország húzott hasznot.

A menettérti jegyek novemberi szabályozása

Bukarest, november 4.

Az ünnepi menettérti jegyek november hónapban a következő napokon érvényesek:

November 5, 12 és 26-án, pénteken 12 órától hétfő délután 3 óráig. Tehát a menettérti jegyet pénteken 12 óra után lehet megváltani és a menettérti utasnak hétfőn délután 3 órára a kiinduló állomáson kell lennie.

A november 8-iki ünnep alkalmából 7-ikén 12 órától 9-ike délután 3 óráig érvényes a menettérti jegy. November 17-ikén éjjeli 12 órától 22-ikének 3 órájáig érvényes a jegy.

Biharpüspöki mellett lelöltek egy határátlépőt

Nagyvárad, november 4.

Pénteken reggel a biharpüspöki határállomáson a határőrök észrevették, hogy egy fiatalember, nagy csomaggal a kezében, át akar szökni a határon. Igazolásra szólították fel, a szökevény azonban futni kezdett.

A határőrök utánalöltek, egyik golyó eltalálta és összerogyott.

Bevittek a kórházba, ahol az orvosok megállapították, hogy a golyó hátgerincén keresztül hatolva, hasába furódott. Állapota életveszélyes.

Hivatalos jelentést az ügyről nem adott ki a határőrség, csak annyi tudódott ki, hogy a fiatalember neve Alexandru Negruta és a szucsavamegyei Oldvana községbe való földműves. Nem tudni, hogy mióta és miért szökött a határon.

Betiltotta a kormány a liberálisok monstre-tüntetését

Indokolás: megzavarhatják az uralkodó felvonulását a parlament ünnepélyes megnyitására

Feltűnően hosszú volt Duca királyi audienciája

Bukarest, november 4.

Még idestova két hét van hátra a parlament megnyitásáig, de a belpolitikai helyzet máris rendkívül feszültté vált s a kormány és az ellenzék közötti küzdelemnek megkezdődött az első ütközete.

Két esemény verte fel egyszerre a belpolitikai élet eddigi vihar előtti csendjét: a liberálisok november 15-ikére előkészített nagy tüntetésének a kormány által történt betiltása és Duca feltűnően hosszú királyi kihallgatása Színájában. A két ügy nyilván szoros kapcsolatban van egymással s különös fontosságot nyer annak következtében, hogy a kormány-párt belső ellentétei is éppen most éleződnek ki a legjobban.

A BETILTÁS INDOKOLÁSA

Már napok óta szó van a belpolitikai berkekben arról, hogy a kormány nem enged meg a liberálisok monstre-felvonulását s évégből állítólag az ostromállapot újbóli életbeléptetésére is gondolt. Ellenzéki körök azt is tudni vélték, hogy Vajda miniszterelnök kifejezetten kérte ehhez az uralkodó hozzájárulását, de nem sikerült megkapnia.

Tegnap aztán köztudomásúvá lett, hogy a kormány valóban elhatározta a liberális tüntetés betiltását.

Ezt az elhatározását a kormány azzal indokolja, hogy nem engedhet meg utcai tüntetést akkor, amikor az uralkodó a fővárosban át felvonul a képviselőházba, a törvényhozó testület ülésszakának a megnyitására. A tüntetések ugyanis rendbontásra adhatnak alkalmat, annyival is inkább, mert olyan tömegek felvonulása, mint amilyenekkel a liberálisok elő akarnak állni, aligha mehet minden kienélkül.

A kormány értesítette a liberális-párt elnökségét, hogy bármely más napra engedélyezi a nagygyűlést és tüntetést, csak éppen november 15-ikére, a parlament megnyitásának a napjára nem.

Erthető, hogy ez a tilalom a liberálisok körében nagy felháborodást váltott ki.

KÉT ÓRÁN ÁT TARTOTT DUCA AUDIENCIÁJA

A párt már birtokában volt a kormány értesítésének, amikor Duca csütörtökön délelőtt megkapta a meghívást az általa kért királyi kihallgatásra.

Duca Franasovici és Tatarescu volt államtitkárak társaságában autón ment Színájába, ahol, — amint jelentették, — délután 4 órakor jelent meg a Folsor-kastélyban. Az uralkodó rögtön fogadta. Az ellenzék pártvezér több mint két teljes órán át volt a király-nál s részletesen ismertette egy pártjának az adott politikai helyzetről való felfogását, mint kormányzati programját.

Érdekes, hogy Duca két társnagya, Franasovici és Tatarescu, nem másnak, mint Puiu Dumitrescunak, a király magántitkárnak a villájában vártak vezérükre s vele beszélgettek az audiencia végéig, amikor Duca is odament s egy ideig ő is ott tanácskozott.

Duca nagyon jó hangulathoz hagyta el a királyi kastélyt, de nem volt hajlandó benyomáshatárát nyilatkozni. Kiszivárgott hírek szerint a pártvezér szóba hozta az uralkodó előtt már a kormány betiltó rendelkezését is s biztosította, hogy pártja november 15-én csupán a kormányrendszer ellen akar tüntetni s ugyanakkor királyhűségét kívánja hangoztatni és demonstrálni.

A liberális vezér adjutánsaival ugyancsak gépkocsin este 7 órakor hagyta el Színáját s visszatért Bukarestbe.

A LIBERALISOK NEM DEFERÁLNAK

Duca kihallgatásának és a kormány intézkedésének a nyomán a liberálisok körében nagy izgalom lett úrrá. A vezetőemberek a késő éjjeli órákig tárgyalták s a tanácskozásokat ma délelőtt is folytatták.

Beavatottak úgy tudják, hogy a liberálisok az eszük ágában sincs beletörödni a kormány rendelkezésébe, mert nem ismerik el annak jogosságát. Azt hangoztatják, hogy a kormánynak

nincs joga a gyülekezési szabadságot ily módon korlátozni, minthogy nincs ostromállapot. A maguk részéről a liberális korifeusok elhatározták, hogy a nagyszabású tüntető felvonulást november 15-én, a kormány tilalma ellenére is, minden körülmények között megtartják s ezért folytatják az előkészületeket.

A párt ebben az értelemben délután közleményt is hozott nyilvánosságra a Viitorulban.

SOROZATOS, KIHALLGATÁSOK SZÍNÁJÁBAN

Az udvarhoz közelálló körökből származó értesülések szerint Duca audienciáját hamarosan több más kihallgatás követi.

Az uralkodó állítólag sorjában kihallgatáson fogadja a pártvezéreket, még a parlament megnyitása előtt.

Ha ez a híresztelés megfelel a valóságnak, úgy további tápot kap az a feltevés, hogy a király mégis előkészíti a jelenlegi kormány leváltását, amelyre nézve tegnap az a verzió is szárnyra kapott, hogy Vajdaék helyét választási kormány foglalja el, a Semmitűzők elnökével az élén.

A választási kormány után viszont a kialakult erőviszonyok szerint csak nemzeti koalíciós kabinet következne.

Tornyosulnak a kormány nehézségei

Minden jel arra mutat, hogy a kormány előtt csak most tornyosulnak fel igazában a nehézségek.

Miközben a liberálisok birokra kelnek vele, a kormány, illetőleg a kormánypárt jobb- és balszárnya között korántsem teljes az egyetértés. Amint tudvalevő, a pénzügyi politika terén a jobboldali konzervativizmust Mironescu és Popovici képviselik, azokkal a baloldali javaslatokkal szemben, amelyeket Mihalache és általában a régi parasztpártiak szorgalmaznak, különösen a konverzió kérdésében. Mihalache különféle feltételeket szabott a kormány törvényhozási tevékenységével kapcsolatban ahhoz, hogy ne okozzon nehézségeket a kabinetnek.

Tegnap este a miniszterelnökségen tanácskozás volt a belső problémákkal összefüggésben Vajda miniszterelnök, Mironescu belügy-miniszter, Popovici, Madgearu, Mirtó, Tilea és Calinescu részvételével. A politikai helyzetet tárgyalták és ennek keretében a kormány törvényhozási programját. Állítólag abban is megállapodtak, hogy a kormány némileg megváltoztatott összetételben jelenik meg a parlament előtt.

Véglegesen azonban csak a jövő héten összehívó minisztertanácsban döntenek a függő kérdésekben s akkor dolgozzák ki a trónbeszéd tervezetét is, amelyben a kormány összefoglalja törvényhozási terveit.

Nagykárolyban 11 közismert egyént tartóztattak le kémkedés gyanúja miatt

A kémszervezet vezetője — bukaresti közlés szerint — Tarczinsky Kázmér, az ismertnevű dalköltő volt

Bukarest, november 4

A központi katonai és állambiztonsági hatóságokhoz érkezett jelentések szerint Észak-Erdélyben nagyszabású kémszervezetet lepleztek le, amelynek több, azon a vidéken ismert közéleti ember is tagja volt.

A kolozsvári VI. hadtest hadbíróságának közgei a szigancával járólve már napok óta nyomoztak Nagykarolyban és környékén, mert olyan értesülések voltak, hogy számos ottani intellektuel jóideje kémkedést űz az egyik szomszédos állam javára.

A nyomozás eredményeképpen házkutatásokat is tartottak s ezek során sok kompromittáló iratot találtak tizenzeg gyanúsított ellen, akiket erre letartóztattak.

A letartóztatottak teljes névsora még nem került nyilvánosságra, de már ismeretes, hogy közöttük van Tarczinsky Kázmér nagykarolyi lapszerkesztő és dalköltő, Stan Juon szafári tanár, két hadnagy és két kolozsvári diáklány.

A kémszervezet vezetője állítólag Tarczinsky volt s ő vonta be a kémkedésbe a többieket.

A gyanúsítottakat tegnap este külön vasutikocsiban elszállították a kolozsvári hadbíróság börtönébe.

A letartóztatások Nagykarolyban és az egész vidéken nagy feltűnést keltettek, mert jórészt közismert emberekről van szó.

Junian volt igazságügyminiszter súlyos vádja Madgearu ellen egy adóbírsági ügy tárgyalásán

Miért vetettek ki 84 millió adóbírságot a németországi Berger-cégre

Pénteken délelőtt tárgyalta folytatásában a bíróság a július 1-én ítéltetett ötös ánácsa a Julius Berger németországi cég nyolcvanmillió adóbírságát ügyét. Mint emlékeztet, a pénzügyminiszterium a kereszvári alagutépítésből kifolyólag hatalmas összeggel bírságotlta meg a német céget adófelütkölés miatt.

A brassói törvényszék a pénzügyminiszter által kirott bírságot törölte azzal az indoklással, hogy a miniszterium jogtalanul járt el.

A pénzügyminiszterium a törvényszéki döntés ellen a táblához felebbezett. Tekintve, hogy kímikált jogi úgyról van szó, a háromtagú tanácsot Simionescu tanácselnök elnöklte alatt további két szavazóbíróval bővítették ki. A kibővített tanács előtt ma került tárgyalásra a hatalmas bírság ügye. A tárgyaláson a német céget képviselő Junian volt igazság-

ügyminiszter kijelentette, hogy az egész bírság-ügy nem más, mint Madgearu pénzügyminiszter iuszenálása.

Junian állítása szerint ugyanis a német cég közel kilencvenmillió lejes garanciat tett le a vasutnál a munkálatok megkezdése előtt. A munkálatok befejeztével a cég visszakövetelte a garanciáját.

Hogy a pénzt ne kelljen visszafizetni, a pénzügyminiszterium ravasz trükkhöz folyamodott és 84 millió lejjel megbírságotlta a külföldi céget adófelütkölés miatt, a garanciát pedig lefoglalta. Ezzel szemben a pénzügyminiszterium ügyvédje azt bizonygatta, hogy a cég a garancia nagyrésztét még a bírság kivételé előtt felvette.

A tábla közel négyórás tárgyalás után az ítélet kihirdetését november 10-re halasztotta.

Egy jó ötletért 5000 Lei

a DIANA sósorszesz közönség-pályázatán

Azt a baráti kapcsolatot, mely eddig is megvolt a DIANA sósorszesz fogyasztói és gyártói között, szorosabbra akarjuk fűzni!

Az a meggyőződésünk, hogy a közönség a legjobb reklámtervező, tehát pályázatot hirdetünk a közönség részére, reklámötletekre.

A DIANA-pályázat tárgya:

a DIANA sósorszesz. Aki csak egyszer is megvette, egész életén át használja ezt az életet, erőt, egészséget adó háziszert. Otthon, sportnál, utazásnál, kirándulásnál nélkülözhetetlen. Gyermekek és felnőttek, szegény és gazdag, egészséges és beteg egyformán használja. Olyan fontos, akár a mindennapi kenyér.

(Részletes használati utasítás minden üveghöz mellékelve.)

A DIANA-pályázat formája:

beküldhető rajz, vers, jelmondat, szöveg és egyéb reklámötlet. A rajzoknál nem a tökéletes kidolgozás, hanem az ötlet a fontos: a vers legfeljebb négy soros patogó rimű, könnyen megjegyezhető szöveg; a jelmondat legyen néhány szavas szöveg, mely a DIANA sósorszesz utólrhetetlenségét, nélkülözhetetlenségét és számos jó tulajdonságait hirdeti! Egyéb reklámötletre a legtagabb tér kínálkozik! Ezt legfeljebb 15—20 sorban kérjük leírni é beküldeni. Kérjük a papírnak csak egy oldalára írni!

A DIANA-pályázat feltételei:

A pályázaton mindenki részt vehet, aki pályamunkájával együtt egy DIANA sósorszesz használati utasítást küld és a pályázati hirdetés szelvényét mellékeli.

A pályázat határideje:

1933 november 30.
Eredményét a lapokban közöljük:

DIJAK:

I. díj	5000 Lei
II. „	3000 „
III. „	2000 „
IV. „	1000 „

ezenkívül 20 vigaszdíj, összesen 15.000 lej értékben.

A pályaművek közül zsűri válogatja ki a nyerteseket:

A zsűri döntése megfelelőbbé lehetetlen! A nyertes pályaművek minden jogukkal együtt a DIANA tulajdonába mennek át. Egy résztvevő többféle tervvel is pályázhat, csak arra kérünk mindenkit, hogy minden tervét külön papírlapon küldje be az alábbi címre, persze egy borítékban:

DIANA, TIMIȘOARA

Várjuk a pályamunkákat!

7. Itt levágandó és beküldendő PÁLYÁZATI SZELVÉNY

Alulírott mellékelt drb. pályamunkával részt veszek a DIANA sósorszesz-pályázaton. A hirdetett feltételeket kötelezőleg elismerem.

Mellékelendő:

1. Egy DIANA sósorszesz használati utasítás.

2. A pályamunkák.

(olvasható aláírás.)

Pontos cím.

SELYEM-BÁRSONYOK OTTOMÁN-SELYMEK

valamint

LEGUJABB DIVATU MODERN SELYMEK

csakis a

„GALLIA”

cégnél

Bukarest, Str. Bărăției 2.

**Str. Lipscani 36. — Calea Griviței 80.
„Trianon”-Bărăției 4.**

Fiókok:

Kolozsvár — Temesvár — Nagyszeben

és az ország összes nagyobb városaiban.

Szines kockák

Amikor még egy ebédre
tízezer bécsiszelet fogyott

Gyulafehérvár, november 4.

A „koronázó város” — mert így hívják Gyulafehérvárt a románság új történelmében — szomorú, poros és sötét, amikor az állomástól egy döcögő kocsin megindulok.

Igaz, nem várhatja az ember egy tizenhétezer lakosú várostól, hogy olyan forgalmat mutasson, mint valamelyik nagy erdélyi gócpont, (egyéltalán van ilyen mostanában?), de viszont az, aki már az unalomig hangoztatott gazdasági szélvihar előtt is volt ebben a városban, most kellemetlenül lepődik meg a nagy változáson, amelyet Gyulafehérvár rövid idő alatt átélt.

Valamikor nagy problémája volt a városnak az, hogy a megyeszékhelyt megkapja. Különböző politikai pártok mentek, jöttek — mindegyik párt érdekelt akart szerezni azzal, hogy a megye székhelyét Nagyenyedről Gyulafehérvárra költöztesse. Hosszas herce-hurca után az egyiknek sikerült, mert hiszen az egyiknek sikerült, a másiknak nem.

Különös véletlen az, hogy a nemzeti-parasztpártnak sikerült és talán nemcsak a város hagyományai, de ez az érdem is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy ettől kezdve a nagy impozáns pártmegnyilat-

kozásokat és monstre-gyűléseket a nemzeti-paraszt-párt éppen Gyulafehérváron rendezte meg. Addig volt jó — mondják a jámbor gyulafehérváriak —, amíg gyűlések voltak. Egyáltalán nem túlzott statisztikák szerint

Gyulafehérváron egy-egy ilyen gyűlés napján tízezer bécsi-szeletet adtak el a vendéglősök,

akik egész évben ennek az egy napnak a bevételeiből fedezték a rezsijüket és a következő év gyűlésétől várták sorsuk további jobbrafordulását. Most nincs gyűlés, tehát a vendéglősök is mind tönkrementek.

Vizsgálva a megyeszékhely áthozatala nem használt semmit a városnak, ezt általános rezignációval állapítja meg mindenki. Egy célt azonban elértek vele az illetékesek: Nagyenyedet teljesen megfojtották. Ugyanaz a helyzet mint Dicsőszentmártonban. Azok, akik ebben a városban jártak, azt mondják, hogy Balázsfalvának nem használt a megyeszékhely, viszont Dicsőszentmártonban sikerült teljesen megfojtani.

Ettől eltekintve azonban van egy pár olyan érdekesség, amit érdemes feljegyezni Gyulafehérváron és amit csokorba kötve ezennel átnyújtok a szíves olvasónak:

A gyulafehérvári zsidó elemi iskola katholikus igazgatója

Azoknak, akik szédülten és a hitlerizmus mákonyától megzavarodva masiroznak fel a jobboldali fronton, meleg részvétellel és jóindulattal ajánlom, hogy látogassák meg a gyulafehérvári zsidó elemi iskolát.

Az épület semmiben sem különbözik a szokványos elemi iskoláktól. Földszintes ház, amelyben egyszerű, fehérre meszelt termekben, maszatos gyermekek ülnek. Zsidó gyermekek. Ezt onnan is meg lehet állapítani, hogy javarészüknél pájese van. Tetszik tudni, ez olyan hajtincs, ami egyes zsidók füle mellett látható.

A tanító bácsi pedig, aki most komolyan magyarázza a zsidók történelmét és annak legendás alakjait és akit a nebulók áhitatosan, nyitott szájjal és csillogó szemekkel hallgatnak: Gál Béla, római katolikus.

Ezennel bemutatom a tisztelt olvasóknak.

Jó magyar neve van, a Magyar Párt helyi tagozatának főtájtára, tehát bizto-

san baj van a kréta körül! Azaz a felekezet körül. Hát mit kerteünk? A gyulafehérvári zsidó elemi iskola tíz éven át volt tanítója, akit nemrég neveztek ki igazgatónak az iskolához, nagyon jó katolikus családból származik, fajtiszta, a legjavából, talán még tisztább, mint Hitler.

És napról-napra a zsidó gyermekeket tanítja az iskolában.

És még senkinek sem jutott eszébe ezen mebotránkozni. Sem a zsidó hitközség tagjainak — tisztelet jár érte nekik — sem a katolikus egyháznak.

A zsidó elemi iskola változatlanul prosperál, talán még jobban, amióta katolikus igazgató vezeti és az épület még nem omlott össze a valláskülönbség következtében.

Az egyik gyermektől találmra megkérdeztem, hogy tudja-e, hogy a tanító bácsi nem zsidó?

A tízévesnek látszó, komolyarcú gyermek, megszegyenített válaszával.

A királyhoz mennek a szatmári magyarok a sváb agitáció következményei miatt

Ujra kezdik a névelmezést a szatmári magyar iskolákban

Szatmár, november 4

A szatmármegyei svábok, a hírhedt Gauamt utján újra megkezdtek aknamunkájukat a magyar iskolák ellen. Az aknamunka következményeként a szatmári magyar iskolákban újra jelentkezik a névelmezés réme. Ennek eredményeképpen

a zárdai leánygimnáziumból tizenhat magyar nemzetiségű, de németes nevű növendéket kizártak, a képzőből pedig hat növendéket zártak ki azzal, hogy menjenek Temesvárra német iskolába.

A kizárt növendékek közül egyetlen egy sem tud németül. Magyarok ők, magyar kultúrán nőttek fel és nemcsak nyelvi nehézségeik lennének a német iskolában, de a szülők költséggel sem bírják az idegenben való taníttatást.

A zárdai leánygimnázium növendékeinek egy részét dr. Főrczi Lajos igazgató közbelépésére visszavették az iskolába. A képzősöket azonban nem hajlandók visszavenni.

Az elkieseredett szülők a Magyar Párt

szatmári tagozatához fordultak védelemért és elhatározták, hogy ha a párt intervenciója nem sikerül,

elmennek a királyhoz és az uralkodó elé tárják helyzetüket és orvoslást kérnek a Gauamt agitációból származó erőszakosságok és törvénytörések ellen.

A Magyar Párt tegnapi gyűlésén foglalkozott a szülők panaszával és a legerélyesebb harcra határozta el magát ebben kérdésben. A parlamentben interpellálni fog a névelmezés és a magyar nemzetiségű tanulók kizárása miatt.

A gyűlésen foglalkozott még a párt a falvak népének gazdasági kulturájával is elhatározta, hogy a szatmármegyei falvakban magyar tan nyelvű gazdasági iskolát állít fel, megvalósítja az időszakos gazdasági szakoktatást, a téli hónapokban háziipari tanfolyamokat létesít s hathetesen téli gazdasági vándor-tanfolyamok tartására küldi ki tagjait.

Elhatározták továbbá, hogy a régen hallgató szatmári Kölcsey kört feltámasztják és megkezdik benne a magyar kultúra és irodalom intenzív művelését.

BENCZEL BÉLA RIPIORTJA:

a koronázó városból

— Tudom, mert a fiuk elmondották — válaszolta —, de ez baj?

— Nem baj, fiam, bár mindenki így gondolkozna és az sem volna baj, ha valaki zsidó.

EGY VÁROS, AHOL
NINCSEN MUNKANÉLKÜLI...

Ez is egészen különleges valami. Nyomor van nagy. Mindenki sir, de olyan keservesen, hogy az ember a legszívesebben mindenkin segítene.

A kereskedőtől, aki a forgalomért sir árut venne, ha pénze lenne, az iparosnál

A prefektusi interjú helyett — egy érdekes hír

Dr. Pop Istvánra, Alsó-Fehérmegye szimpatikus fiatal prefektusára várakozom a titkár szobájában, de hiába.

A prefektus Marosújváron van, még nem jött haza és előre láthatólag csak későn érkezik vissza.

És várakozás közben érdekes telefonbeszélgetést hallgatok ki.

A titkár Alsópián, alsófehérmegyei község jegyzőjével beszél telefonon és ezeket mondja:

— Értesítse rögtön Binder Mihály ot-tani lakost, hogy Öfelsége a király elfogadta a keresztapaságot fiának, Jánosnak keresztelőjén és értesítse rögtön az udvari

marsallt a keresztelő dátumáról, hogy azon Öfelsége képviseltesse magát.

A beszélgetésből, a hosszas magyarázástól megállapítom, hogy a drót tulsó végén a falu jegyzője meg van illetődve. Képelem, milyen izgatott lesz az apa?

— Akinek a szív működése rendellenes, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Szívszakorvosok megállapították, hogy a Ferenc József viz szívelsírósodásnál és billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat.

HA SZÖVET, AKKOR AZ

VESTIS
LEGYEN!
VESTIS

KÉRDEZZEN MEG VALAKIT, AKI MÁR VISELT „VESTIS”-SZÖVETET!

POSZTÓÁRUHÁZ
BRASSÓ, LENSOR 22

HIREK

A francia királpártiak

Most általában jól megy a jobboldalnak. Jobboldali konjunktúra van. Hossz a konzervatív-frázisokban. Helyesebben az elavult maradi jelszavaknak se vége se hossza.

Érthető, ha a francia királpártiak is álmódznak. Hátha. Mintha az ő idejük is jöjjön. Franciaországban mindenfajta politikai agitációnak teljes a szabadsága. A köztársaság megengedi a királyért való lelkesedést. Csak a verkedést nem tűrik.

Most nagy mitinget tartottak a király hívei. Érdemes volt végighallgatni.

Mintha ezek a királyhívek — egy egész külön kasztot képeznének. Még a külsejük is más. A férfiaknak kissé merev és ünnepléses, túlzott előkelőséget kereső a fellépésük (öreg urak tekintélyes szakállakkal) a fiatalságnak különös hetyke, kihívó a modora, (rövid pipa a szájában és vastag bot a kezében). A hölgyeknek szinte rártartó és komoly az eleganciája (családi ékszerek, elvéve kontyos frizurák). Az átlag párisi polgártól mindenestre elütnek.

A szónoki emelvényen egy sereg arisztokrata, admirális, ezredes, néhány előkelő orvosnár ül. A főszónok: Georges Claude és Leon Daudet. Megafon közvetíti a beszédeket és a közönség, mint egy jól megszervezett és betanult kórusa, szónoklatok közben, a megfelelő beszédre után, ütemesen ordít „Vive le Roi! (Éljen a király!)” Vagy éltetik a párt fejeit: Charles Maurras és Daudet.

Nemcsak éltetik. Ünneplik. Valami vad kultusz erejével, valami misztikus őrzőjéssel, bálványimádó kitöréssel. — Mikor Daudet a mikrofon elé lép, valószínűleg sűrű felé a hang, kalapok lengenek, fehér zsebkendők lobognak és mintegy vezényszóra áll fel az egész terem, hogy köszöntse a bálványt.

Leon Daudet, egy fakir nyugalmával — és szerinte ahhoz hasonló széles, masszív alakjával beretvált, kövér arcán pápazemmel áll és nagy ivelt gesztusok kíséretében beszél.

Néha sziszeg és harsogva, sarkány módjára okádja a gyűlöletet a parlamenti rezsim, a köztársaság, a demokrácia és a közelmúlt és jelenlegi politikuskokra. Az ő fekete listáján ott szerepel Clemenceau ott van Poincaré és Briand. Minden felsorolt „gonosztevő” neve után, a tömegből „pfuj és huj” káltások hömpölyögnek fel.

Briand! Mily finom falat ez az egész királpártnak. Briand a hazaáruló, Briand a sötét ember, aki eladta az országot a németeknek...

És szól ez a francia zsidóknak is, akik Briand politikáját támogatták és elősegítették a németországi eseményeket. Ha mi ki nem üritjük Metzelt... úgy ma német zsidóknak nem kell mitingelni és földönfutóvá lenni...

Majd jönnek kritikák az egész francia belpolitikára, a parlamenti rendszerre és mindig visszatérő refrén gyanánt „le a köztársasággal, csak egyedül a királyság mentheti meg Franciaországot”.

És néhány ezer ember hiszi és vallja ezt lelkesen üvöltve: Éljen a király! Zugják a párisi éjszakába. A rendőrök elnéző csendben nézik a rajongó királpártiakat. Nekik mindegy, hogy ki mit éltet.

Mándy Ilona

— 1000 ember utazik Háromszék megyéből a bukaresti liberális gyűlésre. Tudósítónk jelenti: A liberálisok háromszék megyei vezetősége 1000 embert akar felvezényelni a párt 19-én tartandó bukaresti gyűlésére. Az utazást autobuszokon akarják megoldani a pártelnökök. Ezer jelentkező kétségkívül akad, mert az őszi munka befejezése után a székelyek szívesen meglátogatják ingyen Bukarestet, az azonban kétséges, hogy sikerül-e annyi autobuszt összeszedni, amennyi az ezer ember elszállítására szükséges lesz.

— Időjárásjelentés: A budapesti idővizsgáló intézet jelentése szerint élénkebb északnyugati szél várható. Északnyugaton felhősödő égboltozat és helyenként eső lesz. A hőváltozás lényegtelen.

— Kirabolt szücsmester. Kézdivásárhelyi tudósítónk jelenti: Csávási Endre szücsmester áruval megrakodva Gyimesközéplekra ment az országos vásárra, mely ott tegnap zajlott le. A vásár után Csávási a szekérét rábízta az inasára, hogy csak hajtson haza, ő pedig vonaton utazik vissza. A fiut az országuton rablók támadták meg, lekapták a szekérről, elverték, majd otthagyták az uton, ő pedig elhajtottak a szekérrel. A fiu gyalog tette meg az utat Vásárhelyre, Csávási pedig, — aki időközben értesült az esetről, — a csendőrségen tett feljelentést.

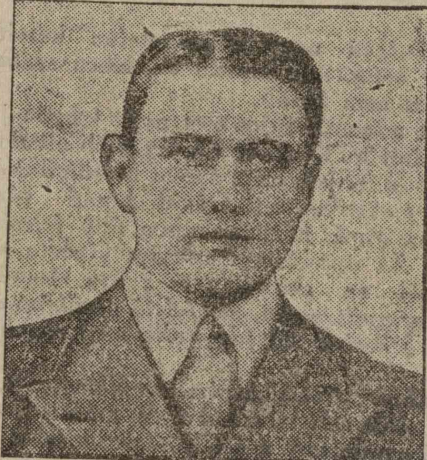
— Anyja hirtelen halála miatt megőrült egy galaci fiatalember. Bukarestből jelentik: Neelman galaci rabbi felesége tegnap az utcán szívészélhűdést kapott és meghalt. Neelmanné egyik fia, aki édesanyja holttestét kocsin szállította haza, utközben a megrázkódtatástól idősösköt kapott és tombolni kezdett, majd valóságos őrjöngésbe csapott át. A fiatalember letépte magáról a ruháit, azután orrát és füleit is összemarcangolta. A szerencsétlen ember, akit szanatóriumba szállítottak, az orvosok véleménye szerint, a fájdalomtól esztét veszítette.

★ ELJEGYZÉS. Lőrinc Annuska és Biró Gyula, Brassó, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

ABLAK

Windischgraetz herceg — így szól a legújabb híradás — detektív lett Berlinben. Titkos rendőre a politikai rendőrségnek. Detektív. Hekus. A herceg. Hogy milyen meglepetések érik manapság az embert! Hekusokból még inkább lesznek miniszterek, de volt miniszterből detektív? Ez egészen ritka eset. A lejőn — igaz — nincs megállás. És aztán betyárokból lesznek a legjobb pandurok. Ez a Windischgraetz pedig mindig csunya betyár volt. Krumpli-betyár és hamisfrank-betyár. Biztos, hogy jó detektívje lesz Hitlerének. A legszomorubb pedig az, hogy ez az ur hangadó politikus volt valamikor. A herceg. Általában jó lenne a világ összes szereplő politikusaikat alapos vizsgálat alá venni és eldönteni, hogy minek valóik inkább: politikusknak, vagy detektívnek. Előre könnyen lehet, hogy ők maguk sem ismerik fel idejében igazi képességeiket. És miért kelljen előzetesen, mint miniszternek annyit büntöznie, hogy végre detektív lehessen, szegény.

NOEL PANTHER

a Daily Telegraph müncheni tudósítója, akit a nemzetiszocialista rohamosztagosok dörömbbe vetettek azzal a váddal, hogy — kétkedett. A meghurcolt angol újságíró diplomáciai közbenjárásra szabadon engedték ugyan de azonnal ki is utasították a birodalom területéről. Működését a náci nem tartották kíváncsinak.

— Elsikkasztotta a huga örökségét. Sepsiszentgyörgyről jelenti tudósítónk: Pap Béla aldobolyi lakos sikkasztás vádjával került a törvényszék elé. Vád szerint 1931-ben Pap Ilona, a vádlott huga eladta örökségképpen kapott házrészét s az összegből 30 ezer lejt a nagybátyjának adott át azzal a megbízással, hogy juttassa el az összeget sepsiszentgyörgyi rokonához, ahol azt neki megörzik. A következő évben aztán Pap Ilona eljelgyezte magát és szüksége volt a pénzre. A sepsiszentgyörgyi rokon azonban nem tudott az összegről semmit. A vádlott, aki erre a panaszos felelősségre vont, új címet adott a huginak, hogy a pénzt oda helyezze letétbe. A 30 ezer lejről azonban itt sem tudtak semmit, mire Pap Ilona ügyvédhez fordult, aki aztán megtette a feljelentést Pap Béla ellen. A bíróság igazoltnak látta a sikkasztás vádját s Pap Bétát, egyhónapi fogházbüntetésre és 2 ezer lej perköltséggel megfizetésére kötelezte. Az elítélt felebbezett azzal, hogy ő a pénzt kölcsön kapta, tehát bűnügyi uton nem vonható felelősségre.

— Az újoncok és a bíró. Szatmárról jelentik: A szatmármegyei Ujfalu községben hált rendeztek a bevonuló ifjak. A bálon tulzajos volt a hangulat és ezért Coltea Stefan bíró csendet parancsolt a fiatalokra. A rekruták virtuskodni kezd-

tek: — Civil nekünk ne parancsoljon — kiabálták a bíró felé — mi katonák vagyunk, azt csináljuk, amit akarunk. A bíró nem hagyta magát és visszaküldött: — De nagyra vagytok ezzel a katonasággal. Ez is katonaság, amit itthon csináltok? Én is voltam katoná három évig a magyaroknál. Az katonaság volt, de mégsem verem féltéglával a mellemet. Szószót követett. A megsértett legények feljelentették a bírót, hogy civil léteire gyalázta a hadsereget, mert azt mondta, hogy a magyaroknál volt csak katonaság, ez pedig, amit ők csináltak, nem az. A bíró ellen hadsereggyalázás miatt eljárás indult. A fél falu felvonult tanúnak. A legények azt mondták, hogy a bíró súlyosan megsértette a román hadsereget. Az öregebbek viszont a bírónak adtak igazat. Azt mondták, hogy a bíró nem is beszélt a magyar hadseregről. Azt mondta a bíró, hogy az volt katonaság, amikor ő a román hadsereggel harcolt a Tisza partján, szakaszvezető lett és két dekorációt is szerzett és ennek dacára sem henev egy, mint ezek a tejjefes száju rekruták. A szatmári bíróság azonban jobban hitt a fiataloknak, mint az öregeknek. Hadsereggyalázásért elítélte hát a színromán bíró 1500 lej pénzbüntetésre és kötelezte, hogy a hadügyminisztériumnak erkölcsi kártérítés címén egy lejt fizessen. A bíró azonban nem nyugodott meg az ítéletben. Felebbezett és így az ügy a felsőbb bírói fórumok elé került.

★ KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS. Hálás köszönet úgy a református egyház vezetőségének, valamint mindazoknak, kik szeretett halottunk, Benkő Mózes temetésén megjelentek, vagy részvételüknek bármily más módon kifejezést adtak. A gyászoló család.

— Egy leány drámája. Konstancából jelentik: Filiuta Elena 24 éves lány Vântului-utca 4 szám alatti lakásán marószódát ivott. Az öngyilkos leányt súlyos állapotban kórházba szállították, ahol rövidesen annyira magához térítették, hogy kihallgathatták. Kiderült, hogy a Covorlui megvebeli Targul-Beresti községből való, ahol édesapja a falu bírája. A leány elmondotta, hogy 1929-ben bele szeretett az ottani tanítóba, akit nemsoára Craiovába helyeztek. Ő követte a férfit, de az rövidesen elhagyta. A kétségbeesett leány ekkor Galacha utazott, ahol egészen elzúllott és a matrózsapszkek démona lett. Itt találkozott egy tengeressel, aki megígérte, hogy feleségül veszi, azonban ez is fáképnél hagyta. Ekkor hallotta a leány, hogy közben szülei kitagadták. Ez annyira elkeserítette, hogy el akarta dobni életét.

— Családi dráma néhány sorban. Zsibórol jelenti: A zsibói csendőrség letartóztatta id. Toma Gábor nagykeresztési gazdát, gyilkossági kísérlet miatt. A földműves ellen az volt a vád, hogy fejével támadt rá a fiára, aki nősülni akart és ezért az anyai juss kiadását kérte az apjától. A fenyegetőző és ölni akaró apát a szomszédok fegyverezték le, majd a csendőrség helyezte letartóztatásba.

A TARSADALOMBIZTOSÍTÁS egységesítő törvénykönyve utasításokkal, román és magyarnyelvű kiadásban megjelent. Fordította Ormai István tanácsos. Ára 35 lej. Postai szállítással 45 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-téle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

A szinszékely Csikszere-dában nincs magyarnyelvű óvoda

Csikszereda, november 4

A 90-es években, amikor még a magyar bankok is erkölcsi kötelességüknek tartották áldozni a kultúra oltárain, a Csikszeredai Takarékpénztár kisdédóvó céljaira egy házat építtetett és adományozott a városnak. A ház rendeltetését ma is márványtábla jelzi.

Az impériumváltozás után végetérni nem akaró tülekedés indult meg az épületért. Az állam mindenképpen bitokba akarta venni, de a tanácsok ellenállottak. Egészen a levitézlett Jorga-kormány időközi bizottságáig, még interimár sem akadt, mely az épületet állami kezelésbe adta volna.

A jorgista közigazgatási férfiak aztán úgy egyeztek ki és adták állami kezelésbe az épületet, hogy az állam köteles egytanerős magyarnyelvű kisdédóvót is fenntartani az épületben.

Két éven keresztül szabályszerűen teljesítette is az állam szerződésben vállalt kötelezettségét, míg ebben az évben azzal szegte meg, hogy nem akadt magyar pályázó s így tisztán szükségből „kényszerült” magyarul nem tudó óvónőt kinevezni az óvoda magyar tagozatára.

Igy aztán kéttanerős román óvoda működik a 96 százalékos magyar lakosságú város épületében s nem igen hallunk arról, hogy a tanácsnak eszébe jutna szerződéses jogait érvényesíteni.

— Elrontott gyomor, bélzavarok, emélgés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan, biztosan és kellelmesen hat.

két tényező, melyet minden nő előnyben helyez. A nő kíváncsága minden alkalommal tetszeni és maga köré varázsolja a tavasz és a fiatalság illatát. A CUBANITA kölni viz, kitűnő és finom illata kiegészíti egyéni bájoságát. A CUBANITA kölni viz a parfüm művészetét ismerők kedvence lesz.

Eau de Cologne
cubanito
D'Argy

A D'Argy pudert és a Cubanita kölnivizet használja minden szép asszony

Minden reggel felkelés után

GRANDE SOURCE
VITTEL

és a szervezete csakhamar érezni fogja a jólékonny hatást.

„La Cure Hydrominérale de Vittel” című brosurát bárkinek készséggel megküldjük, aki ezt a Société des Eaux Minérales, Service R. G. a Vittel (Franciaország) című vállalatától kéri.

Bemutatom Csikszeredát!

A Hargita alján alig néhány ezer lakóssal, még több nyomorúságot látott székely városka, fennállása óta abból élt, hogy közhivatalai voltak.

Az utóbbi időben nagyszerű kormányintézkedések egymásután vizsik el bármelyik erdélyi nagyvárosban beálló középületeiből azokat a hivatalokat, melyek az életet nyújtó forgalmat biztosították.

A pénzügyigazgatóságot végrehajtó hivatali alakították át s a hihetetlen gondokkal küzdő csiki polgárnak, noha a megye kétszeres adót fizet, mint a szomszéd Háromszék, Sepsi-mentgyörgyre kell sietnie.

A betegsegélyző pénztárak átszervezése során a csikszeredai önálló intézetet elvitték. Csak kirendeltség működik.

Ilymódon lassan, de annál bizonyosabban morzsolódik szét a tisztviselők, kereskedők és iparosokból álló város anyagi bázisa: a mindennapi vidéki forgalom.

Megszámlálhatatlan közigazdasági, politikai, társadalmi és más természetű bajain kívül ez a tisztán politikai okokra támaszkodó hivataloktól való megkopasztás képezi a székely városka legnagyobb sérelmét.

Ezt minden adandó alkalommal kifejezésre is hozzák. A hivatalos és megfontolt válaszok mindig megnyugtatók. Szó sincs a leépítésekkel. Fantasztikus gyermekmesék azok. Hogy, közben a valóság más, nem fontos. Fontos a hivatalos nyilatkozat, melyben hinni kell.

Csikszereda is láthatóan vérzik és lassan teljesen elvérzik.

Nincs segítség, csak ígért van.

A beszervezett város

Nem lehet állítani, hogy Csik, de különösen Csikszereda eléggé meg nem volna szervezve. Nem hisszük, hogy volna még egy erdélyi város, melyben több intézmény és egyesület működne, mint itt. Nem érdemtelen, csak úgy kapásból, nem egészen hitelesen, hisz jóval több is lehet, felsorakoztatni azokat az intézményeket és egyesületeket, melyek a tízezres lélekszámú jóval alul levő városka polgáraiból élnek.

Íme a kép:
Oltáregylet, Katolikus Népszövetség, Szentkereszt hadsereg, Mária Kongregáció, Kolping legényegylet, Református Nőegylet, Zsidó Nőegylet, Iparos Nőegylet, Dal- és Zeneegylet, Tűzoltó Egyesület, Astra közművelődési társaság, Vörös Kereszt, Katonai és polgári kör, Magyar kaszinó, Kereskedő kör, CSC sportegylet, Turista Egyesület, Tenisz-egyesület, Korcsolyaegylet, Vadász és halász társaságok.

A fenti társadalmi alakulatok, kevés kivétellel minden esztendőben megrendelik egyszer-kétszer, sőt többször is a saját estélyeiket. Az ember csak csodálkozik, hogy honnan ássa elő a csikszeredai polgár azokat az összegeket, amelyek a kötelezőszerű támogatáshoz szükségesek.

Ezzel kapcsolatban volna egy tiszteletkéjes indítványunk. Azon intézmények, melyeket vallási és más társadalmi válságfalak nem különítenek el, csoportosuljanak és alakítsanak egy életrevaló város intézményét. Hisz elképzelhetetlen számunkra, hogy Csikszereda néhány ezer lakosa külön-külön el tudja tartani egy-egy intézményét.

Miközben a társadalmi intézmények egy, ahogy élnek, addig a közigazdasági alakulatok teljesen a pusztulás útjára léptek. A Csikmegyei Gazdasági Egyesület, melynek soha sem lehet nagyobb szerepe mint ma, kerek három éve anyagiak hiányában téllenségre van kárhoztatva.

A megye Méhészegyesülete szintén a kenti okból nem működik.

A kiskereskedők szövetsége csak papi van.

A szép és hosszú multra visszatekintő ipartestület, mely 50 éves működése során tagjai részére különféle kulturális és jóléti intézményeket létesített, a tanonkokat nevelte, időszakonként kulturális és ismeretterjesztő előadásokat tartott s minden téren kivívta az iparosok és társadalom előtti megbecsülését, agónizál.

Végül óriási anyagi nehézségekkel küzd a magyarság egyetlen politikai szervezete: a magyar párt is. Pedig erre az alakulatra naponként szükség van. Itt intézik a székelyek ügyes-bajos dolgait, emiből aztán bőven van.

Tűzoltás az utcán

Néhány nap óta a városka kockakövekkel kirakott utcáiról gőzerővel dolgozik a motoros tűzoltó fecskendő. A csővezető tűzoltókat egy-egy vízhatlan ponyvával védett napszámos helyettesíti. A motor gőzerővel dolgozik. Zuhog a vízszugár a kövezetre s az ámuló járókelők nem tudják megérteni: mi oltani való van az utca közepén.

A furcsa jelenség magyarázata egyszerű: az államépítészeti hivatal felsőbb rendeltetése a város kénytelen bitumennel kiönteni az újonnan lerakott kövezet réseit. Porszívó-készülék nincs. Beszerezni a város anyagi viszonyai miatt nem lehet s így Fagora polgármester ehhez az ötletes módhoz folyamodott: nagynyomású vízszugárral zavarja ki a kövek közé alaposan befészkelődött homokszemcséket.

A városi tanácsülésen a nem mindennapi művelet több humoros jelenetre adott alkalmat. Májer János tanácsos szerint a város gazdasági helyzeténél fogva megengedheti, hogy a kiskapusi „tűzoltáshoz” hasonló sziszifuszi munkát végezzék.

A tanácsos tisztán játékos kedvből elröppentett frázisának igaza lett. A sok benzinbe, bitumenbe és még több munkaerőbe került kísérlet sehogy sem akar sikerülni. Az utcaszakasz egyik oldalát alig néhány napja adták át a forgalomnak. A másik részen még vígan folyik a kísérleti művelet. Előreláthatólag nem is lesz befejezve, mert közben a forgalomnak átadott oldalból, ha lassan is, de annál bizonyosabban szakad fel és hull ki a drága bitumen.

Nem szeretnénk Fagora polgármester bórbe kerülni, amikor a szigorú tanács felelősségre fogja vonni a végzett „munkáért”. Érthetetlen azonban az államépítészeti álláspontja is. Ha „tökéletes” utakat akar, miért nem végez először ő, mint a legilletékesebb, kísérleteket és miért alkalmazza kísérleti-nyulnak a soványzebb városkát?

A kérdésre magától adódik felelet: Csikszeredáról van szó!

IGY ZAJLIK AZ ÉLET...

Az utóbbi időben tényleg zajlik az élet Csikszeredán. A gazdaságilag halott társadalmi gépezetet szokatlan szeszációnk hevítik.

Néhány nappal ezelőtt az egyik vendéglő nagytermében fakirmutatványokkal kápráztatta közönségét Mabuze professzor, hétköznapi nevén Lakos György. Előadás után szépszámu közönség maradt vissza, akik szórakozni akartak. A cigányok is hangolni kezdtek s a hajnali órákban alkoholtól mámoros párok keringve felejtették a but és bánatot.

A „közös egyetértésbe” Hajnód Mihály érettegizett fiatalember a Lakos György társaságában levő egyik nőre éles megjegyzést tett. Felelősségrevonás. Hajnód kaptos állapotához méltóan megtagadta az elégtételt, mire pofot kapott. A következő pillanatban villámgyorsan működésbe jött a bicska s a „jövőbe látó” fakir igen súlyos sérülésekkel került kórházba. Hajnódot a rendőrség vette pártfogásba.

Az úgy 15 ezer lej szabályszerű lepengetésével és egy törvényszéki tárgyalással ér véget.

Külön érdekessége az ügynek, hogy Hajnódot a csikszeredai ügyszéki fogház

őrei „igen nagy előszeretettel” kezelték egy hétig, míg kaució ellenében szabadlábra nem került.

A második zajos eset nyílt korzón játszódott le. Kocsag Károly több alkalommal és többek előtt élesen becsületesvágó kijelentéseket tett Dávid Árpád városi pénztárnok köztisztviseltben álló feleségéről. Az uriaszonyt annyira kihozta sodrából az alaptalan és gyáva támadás, hogy nyílt utcán, megfelelő nézőközönség előtt korbáccsal fenyegette meg rágalmazóját.

Kocsag védekezni akart a nemvárt, de megérdemelt támadás ellen, mire a férj is beleavatkozott a felelősségrevonásba egy sétatálcá erejéig.

Jellemző a megtámadott fel „népszerűségére”, hogy a nem kisszámu nézőközönség szabályszerűen megjelenezte a házaspárt.

Ennek az ügynek bírósági folytatása lesz.

Máskülönben így zajlik az élet a kis székely városkában. A politikai, társadalmi és közigazdasági élet berozsdásodott kerekéi nem tudnak szikráit csikolni az emberekből, hát ilyen szeszációnk hevítik.

Végre valamit akar a kormány is Csikban

Téli sportközponttá akarják fejleszteni Tuszánföldöt

Csikot a tapasztalatok szerint, csak rossz intézkedésekkel szokták felkeresni a kormányok. A gyarmattá sülyesztett területen tombol legjobban az adóterror. Itt legbenább a gazdasági élet, úgy, hogy a néhány évvel ezelőtt még daloskedvű székely beesett arccal, éhesen térfereg azon a földön, melyről azt hitte, hogy örökre kenyeret biztosít számára.

Most aztán hosszú évek után olyan intézkedés is történt, mely a székelyeket kellemesen érinti. A miniszterelnökség mellett működő turistabizottság egyik tagja néhány héttel ezelőtt Tuszánföldön járt.

Elragadtatással nyilatkozott az ország egyik legszebb helyéről, melyet eddig nem ismert. Kijelentette, hogy ez a hely felelne meg legjobban a tervbevevett téli sportközpontnak. Igéretet tett, hogy intézkedni fog.

És ez esetben nem maradt cifra frázis az ígért. Néhány nappal ezelőtt átiratot kapott a fürdő igazgatósága, melyben felszólítja a turistabizottság, hogy a fürdőt téli sport céljaira azonnal alakítsák át, mert végleges terv szerint itt lesz a központ.

A rendelet számba menő értesítés nyomán Sz. Cseh István fürdőigazgató azonnal munkába állította embereit. Két hatalmas rödlipályának készíttette elő a terepet. Nagy korcsolya és jégkorongúto pályákat tervezett, amelyeket hatalmas korcsolyafutó pálya fog szegélyezni.

Érintkezésbe lépett a BTE és más turistaegyesületekkel, melyektől szakértőket kért a szükséges sípálya terepének kijelöléséhez.

Az eddig csak nyári szezonban lakott épületek téli használatra való átalakításai nagyban folynak.

Sz. Cseh István fürdőigazgató információja szerint már eddig több külföldi csoport jelentette be, hogy a téli szezon egy részét Tuszánföldön akarja tölteni.

A gazdasági szempontból is annyira fontos sportközpont fejlesztésében a legnagyobb feladat a csikszeredai CSC-re hárul. Ennek a sportegyesületnek kell erőteljes munkába lépnie a kitűzött célok érdekében.

A multak tapasztalata alapján nagy remény van arra, hogy a jégkorongútesben az ország első helyén álló csapat hírnevéhez méltóan fogja teljesíteni köteleességét.

Sorsjegy nélkül nincs nyeremény!
Vegyen azonnal osztálysorsjegyet.
Szerencsés számok
CSIKI OSZTÁLYSORSJÁTÉK
INTÉZŐSÉGÉ-NÉL
Mercuria-Cluc, Strada Brătianu 118
kaphatók. — Húzás november 9.-én.

Vegyes felvágott

Csikszereda és vidéke ipartestülete fennállásának 50-ik évében, amikor félszázados működésének ünnepélyes megülsére készül, nyomasztó gazdasági viszonyok közé került. Leszegényedett tagjai nem bírják fizetni a tagsági díjakat. Kárult a kassza. A nagymultu intézmény legutóbbi előjárásági gyűlése, Biró József ipartestületi elnök indítványára, elhatározta, hogy városi tagjait személyesen keresi fel és kéri kötelezettségük teljesítésére, míg a vidéki tagokon közigazgatási végrehajtás útján fogják a tagdíjakat felhajtani.

KORÜLBELÜL MASFÉL ÉVES működésre visszatekintő Kolping legényegylet november negyedikén este az Európa vendéglő nagytermébe nagyszabású, táncos egybekötött teastélyt rendez. A bevételt sportcélokra akarja fordítani. Igen sokan vannak, akik a Kolping ezirányú gyakori tevékenységét kifogásolják. Azt szeretnék, ha kulturális téren fejtené ki munkát. Ha az egyesület alapszabályai-ban lefektetett célkitűzéseket szem előtt tartjuk, igazat kell adnunk az ugynevezett „gáncsoskodóknak”.

A Magyar Párt csikmegyei parlamentárai: Gyárfás Elemér dr. szenátor, Pál Gábor dr. és Sulyok István képviselők a parlamenti szünet alatt minden vasárnap felkeresték egy-egy község polgárait. Beszámoltak a magyar parlamenti csoport működéséről s egyben meghallgatták a lerongyolódott lakosság panaszeit. Ilymódon közvetlen a helyszínen készítették elő azt a hatalmas anyagot, melyet a törvényhozás megnyitása után a parlament nyílt ülésén, vagy az egyes szakminisztereknek el kell végezniük választóik érdekében.

A CSIKMEGYEI KÖZBIRTOKOSSÁGOK körében a csikarcafalvai összefogás óta, ahol négy felcsiki vagyonszövetség megalakította az első székely fakitermelő szövetséget, némi élet észlelhető. Kezdenek rájönni a rég hirdetett ígére: összefogásban van az erő. Lesik a szövetséget eredményeit és ettől teszik függővé további lépéseiket. Viszont olyanok is vannak fölös számban, akiket a kéréltelhetlen adópolitika és más felsorolhatatlan bajok sokasága nem képes észrelelteni. Tovább üzik a maguk kényelmes és személynékné apró hasznokat hozó játékaikat. Pedig az összefogást késleltetni nem lehet. Az óra rettenetesen közeledik az utolsó negyedhez, melyet ha elér, a csiki székelység sorsa örökidőkre meg van pecsételve.

Csikszereda nem iparos város, nem munkás központ, de a kéréltelhetlen különleges székely nyomor, mely az utóbbi időkben egyre rohamosabb haladó tempót vett fel, kitermelte a maga éhezőtömegeit. Három éven át a Katolikus Népszövetség helyi tagozata égisze alatt dr. Hirsch Hugoné, dr. Nagy Beniné, Követ Sándorné, Ajvájsz Jenő gyógyszerész és Buszek Gyula főgimnáziumi tanár fáradoztak közreműködésével a kis város társadalmi anyagi áldozatot nem kímélve, hosszú kemény teleken át biztosított betevő falatot, meleg szobát és ruhát a nincstelenek egyre növekvő táborának. Az idei tél is kéréltelhetlenül közeledik. Újból számtalan éhezőről kell gondoskodni. A hatóságok máris munkába kezdtek: a cserkészek útján természetbeni adományokat gyűjtenek a felállítandó népkonyháknak. A rendszeres munka azonban ebben az évben is dr. Hirschnére és fáradoztatatlannal lelkes segítő társaira vár, akik minden bizonnyal a multhoz hasonlóan fogják teljesíteni nem könnyű feladatukat.

A TOBB ÉVTIZEDES MULTRA VIZSGATEKINTŐ CSIKSZEREDAI DAL- ÉS ZENEEGYESÜLET a multban a vidéki színvonalat messze felülmúló teljesítményt végzett. Az utóbbi két esztendőben pedig Sarkadi Elek főgimnáziumi rektor vezetésével gyorsan fejlődő irányt vett. Filharmónikussá alakult és a legnehezebb zeneművekkel is sikeresen bírkózott meg. Ujabbán az egyesület filharmónikus zenekara és vegyeskara nagyszabású koncertet készített elő.

K Ö Z G A Z D A S Á G

A mézárászékek állategészségügyi ellenőrzése

Budapest, november 4.

A földmiveltügyi minisztérium korrendeletet küldött a megyei prefekturáknak, városi előjáróságoknak és állatorvosi hivataloknak az állati eredetű élelmiszerekkel foglalkozó üzletek működésére vonatkozólag.

A mézárászékeknek, kolbászgyáraknak és más helyiségeknek, amelyekben állati eredetű élelmiszereket árulnak, vagy dolgoznak fel, a különféle általános egészségügyi, ipari és kereskedelmi előírások teljesítésén kívül meg kell felelniük azoknak a közigazgatási és állategészségügyi intézkedéseknek is, amelyeket az állategészségügyi törvény végrehajtási utasítása tartalmaz. Enélkül ezek a vállalatok nem működhetnek.

Az állategészségügyi feltételek teljesítését a községi előjáróság őrzi ellen a hivatalos állatorvos megfelelő jelentése alapján. Az engedélyeket is a városi előjáróság bocsátja ki, mint amely a legilletékesebb hatóság arra, hogy a vonatkozó törvények és rendeletek előírásait összhangba hozza.

Kiterjesztették a korlátozást a halmeműek behozatalára is

Bukarest, november 4.

A Hivatalos Lap legutóbbi száma a pénzügyminiszter rendeletét közli, amely a behozatali korlátozásokat a román vámtarifa 46, 49, 51, 54 és 60-ik szakaszaiban foglalt össze, a friss és kocsonyásított halmeműkre és kiterjeszti.

A rendelkezés értelmében ezeket a halmeműket a jövőben kizárólag csak az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium külön engedélyével lehet az ország területére behozni. A behozatali engedély mellett az importőrök kötelesek az illetékes ipar- és kereskedelmi kamara által látalmazott áru-származási bizonyítványt is bemutatni. Ezt a származási igazolványt annak az államnak a román konzulátusával is látalmaztatni kell, a honnan az árut be akarják hozni.

A kontingentálás kiterjesztése a mai nappal életbelépett. Azok a halárúk, amelyek a rendelet megjelenése előtt adtak fel külföldre, még a behozatali megszorítások összes formalitásaitól mentesen hozhatók be az országba.

Amerika reményei a szovjetkapcsolatától

(Washington) Donaldson, a clevelandi egyetem tanára, aki hosszabb időt töltött szovjetszolgálatban, mint tanácsadó mérnök, Roosevelt elnök felkérésére emlékiratot dolgozott ki a szovjetkapcsolatok újrafelvételéből várható üzleti lehetőségekről és azok eredményéről. Donaldson a szovjetnek szállítható árumennyiség értékét évi 350 millió dollárra becsüli, ami viszont 300 ezer munkanélkülinek nyújtana ismét kereseti lehetőséget. Hogy a várható üzletek tényleg rentábilisak legyenek, javasolja, hogy a szovjet a szállítások ellenértékét elsősorban nyersanyagokkal, főképpen ércekkel, szőrmével, fával drágakövekkel stb. egyenlíthesse ki. Egyben javasolja azt is, hogy a szovjettel lebonyolítandó üzletekre különleges árszabályt alakítsanak. Az előrelátható évi áruszállítás ellenértékéből az oroszok a javaslat szerint ennek a társaságnak 220 millió dollárt áruban, a fennmaradó részt pedig készpénzben fizetnék meg, még pedig a szállítások megtörténtének megfelelő határidők kitöltése mellett. Az amerikai szállítók orszországi szállításaik értékének 20 százalékát a társaságtól kötelezően az alakjában kapnák meg, míg a fennmaradó részt az oroszok által szállított áruk elhelyezésének sorrendjében kaphatják meg készpénzben. Ezeket a kötelevényeket a Reconstruction Finance Corporation garantálna.

Az amerikai pénzügyi kormányzat egyidejűleg felhívta Oroszország háború utáni és háborús hitelezőit követeléseik bejelentésére. Ennek eredményeképpen eddig összesen 500 millió dollárnyi követelést jelentettek be.

Nem kell fizetni!

Kézdivásárhely, november 4.

A B. L. volt az első, amely az egészségügyi taxa-rendelettel kapcsolatosan részletesen foglalkozott azzal az újabb adóztatási kísérlettel, mely ezuttal is a megnyomorított kereskedelem és ipar ellen irányult. Tudvalevőleg az új egészségügyi törvény az 1930. év előtti létesült kereskedésekre és vállalatokra is kötelezőnek írta elő az autorizációt, ellentétben az 1930-ik évben megjelent törvény szellemével, mely csak az 1930. év júniusától alakult üzletek re mondja ki az engedély kiváltását.

Az új törvény rendelkezései országsszerte nagy elkeseredést váltottak ki, azonban a kereskedői testületek között a legelső a Kézdivásárhelyi Kereskedői Kör volt, mely megmozdult az

újabb megterhelés ellen. Ennek a körnek az elnöke, Dávid Dezső iparkamarai tag, valóságosan nekifeküdt a kérdés tisztázásának és nem lenkasztotta el munkájában még az újabb miniszteri rendelet sem, melyet a B. L. tegnapi számában ismertettünk s amely 72.245-933. sz. határozata alapján elutasítja a kamarák felelősségét és minden vállalatra kötelezővé teszi a taxa megfizetését. Dávid Dezső elnök ezek után sem adta fel a harcot és állandó kontaktust tartott fenn Méra Viktorral, a Marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara elnökével, aki az ügyben Bukarestbe utazott, hogy ott provokáljon ki kedvező döntést. Ez az iparkamarai elnöknek sikerült is, ami nagy eredmény és nagy megkönnyebbülés az ország kereskedőinek.

Ujabb fordulat az egészségügyi taxa kiróvása körül

Méra Viktor elnök ma a következő sorokat intézte az elért eredményről Dávid Dezsőhöz, a kézdivásárhelyi kereskedők elnökéhez:

„Ma intervenáltam a taxa ügyében Joanițescu miniszter úrnál. Taxák csak ujonnan megnyitandó üzletek után fizetendők, sőt, még költőzködésnél sem kell fizetni új taxát, hanem, ha valaki becsukja az üzletét és valamikor újból folytatni akarja, akkor kell fizetni. A taxa teljesen módosítva lesz, ezután csak 100 lej s nem több.

A kézdivásárhelyi kereskedők körében nagy mekönnyebbülést keltett az újabb döntés. Valószínűleg az ország kereskedői is hálásan gondolnak Méra Viktorra és Dávid Dezsőre, a kik becsülettel megtették kötelességüket.

A házi pálinkafőzés ellenőrzése

Milyen adókat kell fizetni?

Szigoru büntetések a szabálytalan és tiltott főzés után

Bukarest, november 4.

Tegnapi számunkban ismertettük a gyümölcspálinkák házi gyártására vonatkozó utasítások első részét. Az alábbiakban folytatjuk azoknak a törvényes feltételeknek a felsorolását, amelyek között a gyümölcs- és szőlőtermelők termésüket pálinkává főzhetik.

Minden gyümölcs- és szőlőtulajdonos, aki saját üstjében, vagy máséban pálinkát főz terméséből, köteles „termelői igazolvánnyal”, ugynevezett „carnet de producător”-ral rendelkezni, amelyet a szeszmonopólium igazgatósága állít ki díjmentesen. Ez az igazolvány váltja fel az eddigi ellenőrző-lapot s e könyvecské nélkül senki sem kezdheti meg a szeszfőzést.

A pálinkafőzés ellenőrzése

A pálinkafőzés megkezdése előtt a szesz törvény 43-ik szakasza értelmében minden községben bizottság alakul, amely meghatározza a főzési időpontokat. Ennek a bizottságnak a monopólium delegátusa, két termelő és a községi tanács egy kiküldöttje a tagjai.

Mintán ez a bizottság megszabta a főzési időszakot, ugyancsak minden községben másik bizottság is alakul, amelynek az a feladata, hogy ellenőrizze a főzési bejelentéseket és megállapítsa a főzött mennyiségeket. Ez a bizottság csak három tagból áll, akik közül egyik a monopólium, a másik a községi tanács, a harmadik pedig a termelők képviselője. Ha a főzésre kerülő termés bőséges, akkor több ilyen bizottság is alakítható. A bizottságok tíz-husz termelőre nézve egy és ugyanazon napon jelölhetik meg a főzés kezdetét. Ezek a bizottságok szabják meg azt is, hogy hány napig és naponta hány részletben történhetik a főzés, valamint ők állapítják meg az elért fok-erősségeit is.

Minden egyes gyártás végén ezek a bizottságok jegyzőkönyvileg megállapítják, hogy a főzés a megjelölt időben történt-e és hogy mennyi pálinka lett a gyártás eredménye. A főzött pálinkákat literben és fokszíntre kell bevezetni a nyilvános tartásba.

A büntetések

Akik nem tartják be az ismertett előírásokat, a következő büntetéseknek teszik ki magukat:

a) 1000—10.000 lejig terjedhető pénzbírsággal sújtják azokat, akik bejelentés nélkül főznek pálinkát, avagy másfajta gyümölcsökből főzik, mint amiket bejelentettek. Ugyanebben a bírságban részesülnek azok is, akik bejelentés nélkül másnak főznek. A bírságok kívül elkobozzák a főzött pálinkát s visszaesés esetén magát a kisüstöt is.

b) 5000—50.000 lejig terjedő bírsággal és az italok elkobzásával sújtják azokat, akik engedély nélkül üstökben főznek pálinkát, ugyancsak azokat is, akik burgonyából, gabonából, melaszából, vagy más nyersanyagokból és nem gyümölcsökből, vagy gyümölcsszármazékokból főznek szeszest. Ebben az esetben az

üstöket nemcsak elkobozzák, hanem össze is törlik és ócskavasként eladják. Ismétlődő esetben azok, akik ilyen kihágást követnek el, törvényszék elé kerülnek és 1—6 hónapig terjedő fogházzal büntethetők.

c) 1000—10.000 lejig terjedhető bírsággal büntetik azokat, akik az illetékes bizottság által megjelölt időpontnál előbb kezdik meg, vagy fejezik be a pálinkafőzést, továbbá azokat, akik kivonják magukat az ellenőrzés alól.

d) 200—10.000 lejig terjedhető bírság vár azokra, akik leveleszik az üstjükhöz tett pecsétet. Ha megállapítást nyer, hogy csalási szándékkal tépték le a pecsétet, akkor ők is törvényszék elé kerülnek és 1-től 6 hónapig terjedhető fogházzal kapnak.

A szatmári városi mérnöki hivatal az iparosok ellen dolgozik

Milyen munka az, amit házi kezelésben 300 ezer lejjel olcsóbban lehet vállalni?

Szatmár, november 4.

A szatmári iparosság körében hetek óta nagy izgalom és elkeseredés között tárgyalják a városi mérnöki hivatal eljárását, amellyel az iparosság ellen dolgozik.

Annak idején a város pályázatot hirdetett az iskolaköznök nevezett utca aszfalttal való beburkolására. A szatmári érdeklődő iparosok, örülve, hogy a mai néhez időkben valami munkára van kilátásuk, annak rendje és módja szerint beadták a szabályszerű ajánlatot, a munka elvégzésére.

A munkát azonban egyik sem kapta meg. Nem kapta meg, mert a városi mérnöki hivatal kiszámította a városnak, hogy

ha házi kezelésben csináltatja meg ugyanazt a munkát, úgy háromszézer lejjel olcsóbban lehet elvégezni, mint a legolcsóbb ajánlat.

Ilyenformán a városi tanács kiadta a munkát a mérnöki hivatalnak azzal, hogy házi kezelésben végeztesse el azt.

A szatmári iparosok törték a fejüket és csodálkoztak. Nem tudták elképzelni, hogy miképpen lehetséges ezt a munkát ilyen horribilis összeggel olcsóbban elvégezni a városnak, mint nekik?

A munkálatokat a város megkezdte és az iparosok rögtön megkapták a feleletet. A pályázatban ugyanis az volt, hogy az aszfaltot cement alapítvánnyal kell megcsinálni. A mérnöki hivatal azonban ehhez a feltételhez nem ragaszkodott.

A termelő által főzött pálinka csak akkor hozható forgalomba, ha kifizette utána a megfelelő illetéket. A gyümölcspálinkák nem lehetnek 40 foknál erősebbek, s ha a főzés után meghaladják ezt a fok-erősséget, akkor vízzel fel kell önteni. Ugyancsak tilos ezeknek a pálinkáknak az édesítése, színezése, vagy illatosítása.

Mennyi az adó és illeték?

A termelők által főzött gyümölcspálinkák után a következő fogyasztási adót szedik:

a) a szilvapálinka után 1 lej deciliterfokonként.

b) a gyümölcspálinkák és borseprők deciliterfoka után 1 lej 50 bani.

Ezeket a fogyasztási adókon kívül fizetni kell még az 5 százalékos érték utáni illetékeket, amit a monopólium igazgatósága 3 havonként állapít meg, ugyancsak a törvény szerinti forgalmi adót.

Ezeket az adókat a főzött italiók forgalombahozatala alkalmával kell fizetni. Amíg a termelő ezeket ki nem fizeti, nem kapja meg a forgalombahozatalhoz szükséges engedélyt. Az olyan pálinkaszállítmányokat, amelyekhez nincs meg ez az engedély, elkobozzák és tulajdonosuk ellen kihágási eljárást indítanak.

A cement alapítvánnyal teljesen elejtette, nem csinálta meg, hanem egészen egyszerűen a régi és rossz macskakövek re, amelyek az utcát borították, ráhúzták az aszfaltburkot. Ilyenformán tényleg elvégezhette a munkát háromszézer lejjel olcsóbban is. Ez azonban egyenes kijátszása a feltételeknek és azt is jelenti, hogy a nagy költséggel megcsinált aszfaltozás nem lesz tartós. Nem lehet tartós, mert nincs cementtel aláépítve. Né-hány hónap múlva az utca megint használhatatlan lesz.

Az ipartestület tagjai a tegnapi közgyűlésükön elkeseredett hangon beszéltek a mérnöki hivatal tisztességtelen konkurrenciájáról. Határtalan az elkeseredés, mert a szatmári iparosság a legsúlyosabb helyzetben van és a legkilátástalanabb ténnek néz elébe. Megengedhetetlennek tartják, hogy a város adót fizető iparosaival ilyen csunya és kétszínű játékot üzenek.

Sérelmezik azonkívül az iparosok, hogy a város polgármestere, dr. Demian Titu, aki mint polgármester az elsőfokú iparhatóságot reprezentálja, nem hajlandó lépéseket tenni a megszapordított kontárok ellen. Az iparosok intervencióját azzal hárítja el, hogy a kontárok ellen fellépni nem az ő feladata, hanem a kereskedelmi és iparkamaráké.

Felfakadt sebek az iparosok sebei. Ki fog rajtuk segíteni?

Vasárnapi lapok

A B. L. VASÁRNAPI MELLEKLETE

A fiatal gárda

Jobb időkre várva

Cudar világ!... Meggyűlöltem
ezt a sivár életet.
Nincs tűzifám,
meleg szobám,
sem az, amit megegyek.

Az ablakom rég kitörött,
fűtől rajta be a szél.
Ronggyal fedett
bus testemnek
pajjon mi ujat mesél?

A sarokban, egy halomban
rongyos kabát és ruha.
Nem egyéb,
csak rongytömkélék,
s mégis olyan jó puha.

Kiéhezett, fázott testem
rajta olyan jól pihen.
Nyirkosleltű
nagy patkányok
szaladgálnak fejemen.

Szépét álmodok én nagyon:
roskadásig telve jóval,
megterített
asztal nagyon
finom harapnivalóval.

Kályhám tele fával, szénnel,
szobám ennek melegével,
nincs szegénység,
fázás, éhség.
Sem gond, sem bu, sem szegénység.

Ó, te Isten!... Jön a reggel
és mikor az ember felkel,
nincsen étel,
meleg szoba:
álom volt és eltűnt tova.

A lelkem most tele vágygal,
patyolatos fehér ággyal,
friss, illatos
reggelivel,
vastag ruha melegivel.

És a szobám egy sarkában,
összehordott rongy packában,
kenyérhajat
rágicsálva
ülök.

Jobb időkre várva...

Ottenberg Margit

Élni úgy szép...

Élni úgy szép, ahogy a tűz tud élni.
Lobogva, égve, örökké lángolva —
magasra törni, tért és eget kérni,
világosságot, fényt és szikrát szórva.

Melegíteni másokat s úgy elfogni,
Sohasem kérni s örökké adni —
Az utolsó percig vígan lobogni,
S mindvégig szépnék, ifjunak maradni.

S halni is úgy szép, miként a tűz tud
halni,
Végképp elfogyva, egészen kiégve,
Egy népsőt lobbanó nagyt akarni
S kék füstszekéren felszállni az — égbe!

Sólyom S. Lajos

Ki vagy, vándor?

Ki vagy, vándor?... Könnyes az arcod...
Isten vagy, vagy ember?
Látom, a szakállad szőke
És a szemed tenger.

Palásiban jársz, mint a bölcsék
Homlokod világít.
A jóság derűje, vándorom,
Keskény ajkadról látszik.

Zöld olajág van a kezeden,
Lábad sebes, utad messzi.
A sok tüskebokron át
Békességet jöttél hirdetni.

De valahol köpel dobáltak,
Hajadból csepeg a vér.
Ó, mondd, idegen: ki vagy te?

És ő felel: „Te vagyok — én...”

Kun József

AZ IFJUSÁG HÁTBATÁMADÁSA

Irta: KOVÁTS JÓZSEF

Mindnyájan forradalmárok voltunk
fiatalkorunkban — mondta a napokban
egy igen tiszteltreméltó tanár, — a mi
életünkben is voltak viták, tervek és ku-
darcok, de a mai elvetemült ifjúságot
nem tudom megérteni, nem tudom be-
venni. Kétségbeesett és gyalázatos dolog,
amit cselekszik.

Sokáig nem tudtam megérteni, hogy mi
lappang e mögött a szigorú ítélet mö-
gött. Ma így tudnám összefoglalni ennek
a méltatlankodásnak a magyarázatát:
az előttünk járó nemzedék nem tudja el-
viselni, hogy azt az idealizmust, amely
előtt annakidején igen kis százalékban
magukért az eseményekért, de nagyobb-
részt a kényszer és a konc-áhitat hatása
alatt feladta forradalmait, a mai ifjúság
nem ismeri el. Részben ártétkeli, részben
házugságoknak minősíti és igen nagy
részben rendületlenül vallja, hogy semmi
közé hozzá: a világot materialista erők
mozgatták és mozgatják, sem alkunak,
sem ártétkelésnek nincs helye. Nagyon
érdekes és nagyon megfontolandó jelen-

A marxista ifjúság kirekesztődött a
polgári társadalomból. Tengődik és éhe-
zik. Senki nem tartozik neki felelősség-
gel. A gazdasági válság ellenére is meg-
szép számmal adódó kenyérkereseti lehe-
tőségektől elzárták őket, minden utat el-
rekesztettek arra az eshetőségre, ha visz-
sza találnának térni. Megvadítva, erköl-
csi és emberi méltóságuktól igaztalanul
megfosztva, úgy élnek közöttünk ezek a
fiatalok, mint a farkasok.

Ez a hadjárat azonban nemcsak a bal-
oldali ifjúságot éri. Szinte mániává fejlő-
dött a rágalmozások és gyanúsítások özo-
ne. A közép-ba! radikálisait szinte na-
gyobb undorral üldözik, mint a szélső-
bal-t. Ennek az esztelen és gonosz eljárás-
nak érthetetlen és kegyetlen volta ön-
kéntelenül tereli a figyelmet arra az if-
júságra, mely liberális és humanus esz-
mékekkel tele azt az emberi réteget képviseli,
amely majdan megvívja csatáját a
harmadik internacionáléval.

Ennek a halálraírt generációnak első-

hanem a gazdasági válságnak, a törvény-
telen gyermekek és a magzatelhajtások
növekedése ugyancsak ebben az okban
keresendő. Azok, akik az erkölcsök zuha-
násáról szónokolnak, nincs mit hüledez-
zenek.)

Aki nem éhez hangtalanul, aki ron-
gyaival az utcára vonul, azt lenézik, ki-
nézik, kutasztják és kirugják. Aki siny-
lődései közt valamelyik nyilvános étte-
remben egyszer jóllakik, arra ráfogják,
hogy lopott, (a sikkasztás vádját előke-
lőbb, azt csak állásban lévő egyénekre
huzzák rá) aki jubiláló rongyait új ruhá-
val cseréli fel, arról egy pillanat alatt el-
terjesztik, hogy szovjet-ügynök.

Csak azokat kerüli ki ez a vád, akik
ezer és ezer száz lejes havi részletre tel-
jesen eladták már a gerincüket, akik ka-
bátfelségítésből aranyérmeket érdemelnek,
akik hízogás, helyesítés és tápnyalás
szempontjából oly rekordokat érnek el,
melyhez hasonló soha, de soha nem volt.

A vénemberek cikkeiben csak „sajtóhi-
ba” fordul elő. Igen kis esetben „elírás”,
vagy „tévedés.” Ha egy vénember hülye-
séget mond, hasonvágású társai lihegve
teszik magukévá és az igazság tekintélyé-
vel félmjelzik. Fiatalember ilyesmit nem
usztat meg ép bölbel. Ha valamelyik fia-
tal félrecsuszlik, lépten-nyomon hallani a
véleményeket: ilyenek vagytok ti, ilyen
a mai ifjúság!... A tekintélyes magyar
vezérek akármilyen uton kereshetnek
összeköttetést a románsággal, de ha a
fiatalság emberi alapokon közeledik az
uralkodó néphez, nem kerüli el a hazá-
árulás vádját.

Sokáig folytathatnám. Azt hiszem,
nincs ma Erdélyben számottevő fiatal,
aki ne tudna valami adattal hozzájárul-
ni ehhez a listához.

Nincs kivétel. A balközépen álló ifju-
ság talán még jobban kiveszi részét ebből
a hajszából, mint a marxista. Mintha
ezekkel a hátbátamadásokkal akarná
megnyugtanni lelkiismeretét a dereshaj-
juak tömege, mikor a tragikus hányóda-
tások és szenvedések medrében kinlódó
ifjúságot figyel.

Fontosnak tartom megmagyarázni, hogy
a vének, a dereshajjuak, az öregek stb...
megállapítást a könnyebbesség kedvéért
használtam. Nem korhoz kötött csoport-
ról van szó. És nem is csoportról. Egyé-
nekről többnyire. Olyanokról főképp,
akik érthetetlen módon még nem jártak
le magukat végképp. Az irodalmi élet
detektívjei oly emberekből tevődnek,
akiknek esztétikai álláspontját így fog-
lalhatnám össze: Ady-gyalázó, akinek

irodalmi tevékenysége névtelen, vagy
névvel ellátott denunciació levelek írásá-
ból áll. Vannak olyanok is ezek közt a
honfiak közt, akik közpénzekkel bünö-
sen és galádul manipuláltak az ellenőriz-
hetetlenség biztonságában, vannak váltó-
hamisítók, népnyzók és fájárlók, van-
nak erkölcsi nagyságok, akiknek ház-
ságtörési tetteit semmiféle nyomdafesték
nem bírta el, vannak emeltfejjű erkölcsi
ideálok, akik szigorú cösz-szerepükben
halottakról, vagy védtelen árva leányokról
pletykálkodnak főképp, vannak ren-
dithetetlen erkölcsi elefántcsonttoronyok,
akik minden létező árral usztak már, (de
csak a konjunktúra idején). Vannak
olyanok, akik fűtülnek az erdélyi ma-
gyarságra, közéleti szereplésük elszánt
vadászát a martingloriola után, hogy azt
Budapesten pengő-gloriolára változtat-
hassák.

Biztonsággal irom: az erdélyi magyar-
ság vezetői közt aránytalanul több a be-
csületes ember, mint bármelyik ország
autoritásai közt. Nagyon szomorú, hogy
ezeknek a becsületes embereknek igen
nagy része az előbb említett befolyása
alatt áll. S anélkül, hogy tudná miért,
az ifjúság hátbátamadásában részt vesz.

Idegesek vagyunk, szomoruk és érzé-
kenyek. Fáradtak vagyunk és szegények.
A világháborút népek vesztették el, az
új világháborúban egy generáció fog
győzni, melynek korhatára meghatároz-
hatatlan s melynek jellegzetessége nem
hajszin és fogor, hanem nemesség, egye-
nesség, nyíltság, műveltség és hit.

Az egyik londoni divatrevüben mutatták be nemrég a 100 évvel ezelőtti divatot.
Megállapíthatjuk, hogy szépanyáink sok tekintetben hasonlítanak a legfrissebb
divatkreációkhoz, mindegy annak igazolásául, hogy „semmi sem új a nap alatt.”

ség, hogy ennek a materialista hitvallás-
nak rendíthetlenségét oly ideális em-
beri magatartás határozza el, melyet az
idealizmust prédikáló apostolok multjában
mégcsak lámpással sem találhatunk meg.

Ha erre gondolok, megértem a méltat-
lankodást: egy olyan hitet gyűlölnék eb-
ben az ifjúságban, amelyhez hasonló
egyikük multjában sem fordult elő. A
gerincegyakorlatokkal megterhelte előreha-
ladás helyett a börtönt, a bizonytalan
jövő és a terhes öregség lehetőségeit vá-
lasztani, oly ember előtt, akinek a mult-
jában ilyesminek még csak a lehetősége
sem fordult elő, lehet-e nem „gyaláza-
tos?”

Abban a világban, amelyben a törté-
nelem legnagyobb fikciója, a radikális
valaminek nevezett fasizmus megszüle-
tett, tömegeket varázsol és kápráztat,
lehet-e szélsőbaloldali hitvallókat a leg-
nagyobb tudatlanság és rosszindulat mel-
lett is konclesóknak minősíteni? Nem le-
het. És itt tudom csak felfogni, hogy e
fentjelzett bíráló miért nem tudja meg-
érteni ezt az ifjúságot.

Ennek az ifjúságnak heroizmusát le-
foglalta marxista elhivatottságának fa-
natizmusa s hogy én és sokezer félton
megtorpant társam nem állunk velük egy
sorban, azt nemcsak sajnálni, de mélysé-
gesen szégyelni is tudom. Nem azért
írom ezt, mert csodálom a céljukat, ha-
nem mert dokumentálni akarom hogy a
százpercentes karakter mennyivel előbb-
re való előttem a százpercentes karrier-
nél.

rendű áldozatait a negyvenévesek, akiket
jólaktattak házugságokkal s ezzel a puf-
fadó lélekkel lövészárkokba ültették
őket. A negyvenévesek egyrésze megcsi-
nálta a maga forradalmát, másik része,
amelyben a házugságok mérge még élt,
elárulta. Az ő forradalmuk tíz éve kelt
életre utóljára, mikor a front mögött
ülők „megbizhatóságának” paradoxoná-
val egyre ridegebben fogadták őket álla-
mi és egyházi állások betöltése alkalmá-
val. A magyar harmincévesek köze egy
évtizede lejátszódó mozgalma a mozga-
lom vezéreinek elhelyezkedése oly tragi-
kus és szálnalmas scéna közti zárult,
amit a feneketlen önzés és elkecsere-
dett fészekrakás által megvadított kezde-
ményzők maguk idéztek elő.

A mai harmincévesek forradalmisága
mögött az a gazdasági hatóerő áll, mely
még a vezérek elhallgattatására sem ké-
pes. A mai harmincévesek eszmei maga-
tariásának, — ha tisztán materialis in-
dítókat tekintünk — a meglévő társa-
da'om bénasága oly fűtő energiája,
amelyhez fogható a világtörténelemben
nem fordult még elő.

Ez a generáció tengődik és nem termel.
Munkanélkülisége idejében bőven jut al-
kalma gondolkodni és olvasni. Kulturális
szempontból minden előző generációt
megszégyenít, életérő és kedély tekintet-
ben a pirosposzsgás öregek fölénységét érzi.
Nem házassodhatik. (Az emberiség faji
szaporodása statisztikailag kimutatha-
tóan fog visszaesést mutatni, a szabad-
szerelem növekedése nem minden esetben
marxista ideológiának tudható be,

Szatmármegyei népszokások

A napokban a Magyar Néprajzi Társaság felolvasó ülést tartott a Magyar Tudományos Akadémia kistermében.

Ezen a felolvasó ülésen Luby Margit rendkívül érdekes, vonzó és kedves humorral átszótt előadást tartott a szatmármegyei nép különös illemszabályairól.

Luby Margit több szatmármegyei községen tanulmányozta a nép illemszabályait. Előadásában parasztillemtannak nevezi megfigyelésének az eredményét, noha a tanyogi gazdák például tiltakoznak a „paraszt” szó használata miatt, ezt sértőnek tartják. Ehelyett inkább a közember szót használják, de inkább csak bizonyos mondásokban, mint például „a közember felesége mindig ráborul ura koporsójára.” Tény az, hogy a magyar parasztnak olyan hagyományos viselkedési szabályai vannak, mint a spanyol etikettnek. Pusztulóban van a parasztillemtan és a spanyol etikett is.

Érdekes, hogy amíg a nép nagyon szigorú a viselkedési szabályok megtartásában, addig az urtól nem követeli meg, hogy alkalmazkodjék a rendtartáshoz. Ha például lakodalomban jelenik meg az ur, úgy viselkedhetik, ahogy akar, mert föltételezik róla, hogy saját osztályának a rendtartását követi.

Szatmármegyében a köszönésnek szigorú rendje van. Papnak, tanítónak, jegyzőnek úgy köszönnek, hogy „szerencsés jónapot kívánok.” „Gyütt-ment idegenek” azt mondják, hogy jónapot kívánok, a szerencsés szót ekkor nem használják.

Általában minél szegényebb palaki, annál több embernek kell, hogy úgy köszönjön, hogy szerencsés jónapot.

Ha egyik gazda reggel megát a másikhoz, akkor így köszönti:

— Használjon az éjszakai nyugodalom, ha volt.

Legényember a házassághoz még akkor is előre köszön, ha az nála fiatalabb.

Viszont, ha a legény kint ül a háza előtti kispadon, ami még az otthonhoz számít, akkor az arraméno leány köszön előbb.

Külön rendje van a látogatásoknak. Kezet fognak minden férfivel, még a tizenévesekkel is, de az asszonyokkal soha.

Ez a legősibb illemszabály.

Ez alól kivétel csak akkor van, amikor a legény idegen faluba megy udvarolni. Ekkor a legény bucsuzásánál mindenki kezét fog, csak a leánnyal nem. Ez annyit jelent, hogy várja, hogy a leány kikísérje. Ha a leány nem kíséri ki, akkor úgy veheti a legényt, hogy végleg kiadták az útját.

Általában látogatásnál nem illik tovább menni, csak a pitvarig.

Ha a látogatót szívesen látják, így fogadják:

— Kész a szék, várja.

Ha azt akarják tudomására hozni, hogy nem nagyon örülnek jöttének, akkor ezt mondják neki:

— Üljön már le, ha talál magának helyet.

A bemutatkozás ismeretlen dolog. Egyeszer Cseke Juliának bemutatkozott egy finác, mire a leány kétségbeesve takarta el az arcát és így szólott:

— Köszönöm, de nem tudom, mit kell erre mondani.

A kopogtatást nem ismerik. Ezelőtt öt évvel Tunnyon az új tanító azt tanította az iskolában a gyerekeknek, hogy ha idegen házba mennek, akkor kopogtassanak.

Erre Medgyesen valóságos kis forradalom tört ki, „a pulykákat” szinte megverték, amikor be-bekopogtattak egy-egy házba.

Viszont öt év alatt annyira elterjedt az új szokás, hogy mindenütt kopogtatnak. Medgyesen például Szép Lajos a saját lakásán mindig kopogtat, mielőtt bemenne a szobájába. Ha ötvönszer megy be, ötvönszer kopogtat...

Nagy illetlenség Szatmármegyében takaratlan vinni valamit az utcán, mert akkor rámondják:

— Mit mutogassa?!...

Megtalálták az első nyaktílot

A lüttichi igazságügyi palota pincéjében egy sarkában porlepett, pókhálós ládat találtak, mely fölgyújtásakor meglepő látványt nyújtott. Egy gerendás állvány állt a nézők szeme előtt, melyben egy rézsztos, széles, éles penge feszült keresztbe. Látszott, hogy egy guillotinról van szó, de csak az alapos nyomozás derítette ki, hogy milyenről. A nevezetes láda ugyanis másfél száz év óta áll ott a pincében.

A francia forradalom idején borzalmas látványt nyújtottak a tömeges kivégzések, melyet a hóhérok tönkös és bárdal hajtottak végre. A hóhérok akárhányszor fáradtak voltak, a bárdok akárhányszor élettelenek és nem tudták egy csapásra megszabadítani az élettől a szerencsétleneket.

Ekkor jelentkezett Párisban a forradalmi bizottságnál egy Georg Schmitt nevű német származású ember és elmondta azt, hogy szerkezetet talált ki arra, hogyan lehetne az elítélteket biztonságban, kevesebb utálatosan és a szerencsétlenek kevesebb szenvedése mellett az élettől megfosztani. Schmitt előbb orás

volt, de mert ez a mestersége rosszul ment, zongoracsinálóvá lett.

A forradalmi bizottság nagyon megörült Schmitt találmányának. Akkor még nem gondoltak arra, hogy közülük is hánynak fogja ez a kivégző készülék a fejét levágni. Schmitt ötlete nem volt egészen új, mert valamikor már volt egy hasonló német kivégző eszköz. Annál egy kicsit sulyos tölgyfatörk zuhant az elítélt fejére és kettéhasította azt. Schmitt találmánya megtartotta a gerendás állványt, de a fatörköt egy sulyos lezuhanó éles pengével helyettesítette.

A forradalmi bizottság dr. Guillotinnek, mint orvosszakértőnek adta ki Schmitt modelljét. Dr. Guillotine néhány javítást eszközölt az egészen és a kivégző-készülék ezért a dr. Guillotine nevével is viseli.

Különböző tökéletesítések után a Guillotine első példánya fölöslegessé vált és a francia forradalom vértengerének elapadása után a franciák 1796-ban Lüttichbe küldték ezt az első példányt. Most 137 év után a lüttichi pince mélyéből a muzeumba kerül ez a hóhér-eszköz.

A FIATAL GÁRDA

Céllalanul

Kihuny a tűz, mely egykor, nem is oly rég Vigan lobogott, lángolva égett.

Az időrostan kihült minden jó s szép, S most szürkén mennek a napok s évek.

Ami megmaradt, az már nem is élet, Kihullt belőle cél és értelem.

Olyan hasztalan és hiába élek, Mint a fa, mely gyümölcsöt nem terem.

A csókos esték tölem messzi estek, Csak bus üszke maradt meg a multnak.

Az álmok s vágyak szürke ködbe veszték, S a színek elkoptak, megfakultak.

Csak egy-egy emlék jön még olykor felém A szép multból, amit elvetéltem

S abból látom, abból tudom meg én, Hogy valaha én is... én is... éltem...

Sólyom S. Lajos

Valami táj

Ez a szomorú őszi reggel... Ezüst álmomból miért keltem fel, Hisz sáros a mező?

Sikos a fűszál harmat-széle, zokogva kél a Nap s a fénye nem rám világít.

Párás a lég és fáradt minden — Talán, talán alszik az Isten s egyedül járok.

Borongó ősz ez, értem éled, pereg a lomb s a föld is ébred, de minden olyan bus.

Fáradt vagyok, de jaj, leülni nem merek, oh, csak menekülni el innen... Messzire...

Arató A. András

CSÓK-GRAFOLOGIA

A mai élet sok furcsaságai között is megmosolyogtató egy érvényesülésre vágyó, vidám hollywoodi hölgy ötlete. Genevieve önagysága — így hívják az új tudományág megeremtőjét — azt állítja, hogy a csókolás módjából pontosan meg lehet állapítani a csókot adó fél jellemét. A tételle pontosan így szól: „Csókolj meg és megmondom, ki vagy.”

Mindenekelőtt, hogy a jelenlévőknek teljes tárgyilagosságot bebizonyítsa, kendőt kért és gyorsan bekötötte a szemét. Így járultak eléje az érdeklődő férfiak és tekintve Genevieve elragadó személyét, ki ne lett volna kíváncsi, egy csókon keresztül, a saját jellemére?

Genevieve aztán analizált.

— Ön, — mondotta az egyiknek, aki tulságos hevesen csókolta meg, — nemcsak a szerelemben, hanem az élet minden vonatkozásában önző természet. Alapjában mindig csak magára gondol, irigységében észbe se jut, hogy mások is vannak a világon. Emellett látszatember. Ameddig jól megy a sora, sokért nem adná, ha legintimebb magánügyeit is a nyilvánosság elé vihetné. Ha mostanában a lapok pletykarovatában szerepelt, egészen biztos, hogy az újságíró öntől kapta az adatokat.

Hangos taps és nevetés harsant föl a sikerült csókelemzésre. Kiderült, hogy az egyik hollywoodi napilap éppen aznap közölt egy kezdőbetűs történetet, amelynek hőseiben nem volt nehéz ráismerni az analizált urra.

A második jelentkező, okulva az előző ur esetén, tiszteletteljesen csókot lehelt Genevieve ajkára.

— Ön rendkívül alkalmazkodó képességgel bír, — mondta a csók-grafológus — ami képessé teszi, hogy minden társaságban azonnal otthon érezze magát. Egyébként vidám szellem, sok fölénytel és megfelelő cinizmussal. Gyors karriert fog csinálni.

Az elemzés megint talált. Az illető ur nemrég került Hollywoodba és máris egyik nagy stúdió propagandafőnöke lett.

A harmadik ur iparkodott közönyös csókot adni.

— Ön szenvedélyes természet, de tulságosan respektálja az átszatot, — hangzott Genevieve jóslata. — Sohasem szolgáltatja ki magát teljesen még a legmeghittebb bizalmasának sem. Miután nem tud őszinte lenni, lassan már ott tart, hogy önmagának is hazudik és ott is érdektelenséget jelent be, ahol minden idegszálával érdekelve van. Gyakran volt szerelmes, de szerelmi vallomás meg sohasem hagyta el ajkát. Fogadni mernék azonban, hogy vannak lírai pillanatai és odahaza a fiókjában legalább egy kötetre való verset őriz.

— Nyert! — kiáltott a fiatalember és hogy igazolja Genevieve, azonnal fel is mondta a társaságnak egyik versét.

A csókelemző hölgy tehát teljes diadalt aratott. Persze, Amerikáról lévén szó, azonnal akadt egy ur, aki Genevieve rejtélyes tudományát hasznosítani akarta. Fölajánlotta, hogy a csók-grafológiának pompás műtermet rendez be közös hasznára. Genevieve nevetve tiltakozott. Ekkor előállt az analizált urak egyike és kijelentette, hogy most megfordult a szerepkör és ő fogja elemezni a grafológusnőt.

— Ön — mondta — a legokosabb teremtetés, akit valaha láttam. Egészen biztos, hogy a jelenlévő urak közül itt van a titkos ideálja is. Minthogy szívesen megcsókolta volna, de az illemszabályok erre nem adtak módot, inkább eltűrte a többi férfiak csókját is, csak hogy beteljesüljön a kívánsága.

Genevieve pirult és nevetett. Azóta már menyasszonya is annak a bizonyos „csókon szerzett vőlegénynek.”

Antinevralgie

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegcsák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják.

Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

Az oranguláng ujlenyomata

Elkin doktor, az embertan tanára, a sidney-i egyetemen, kimutatta, hogy az ember és a majom ujlenyomata feltűnően hasonlít egymáshoz. Ebből következik, hogy a két faj közeli rokonságban van egymással, nem olyan módon, hogy az ember a majomtól származik, hanem mindketten felmenő ágon találkoznak, a majom nem nagypapája az embernek, hanem unokatestvére. A csimpánz ujlenyomatai kezdetlegesebbek és valamennyire a mintája többé-kevésbé azonos, az orangutángé azonban ugyanolyan változatos, mint az emberé. A csimpánz tehát csak afféle szegény rokon, az orangutángé azonban valóságos első unokatestvér. A csimpánz részéről nem fenyeget veszedelem, ujlenyomatát nem lehet összetéveszteni az emberével. De az orangutángé sulyosabb eset. Jáva szigetén dadának és háziszolgának használják. Még megtörténhetik, hogy valami kellemetlenséget követ el és tettét az ujlenyomata alapján emberre fogják. Ebben esetben határozottan kényelmetlenné válik a rokonság.

Kényszerzubbony, mint pályadíj

Az amerikai Dican szekta, mely sehogy sem tud beleegyezni a szesztilalom eltörlésébe, újabban milliónyi röpcédulán hirdeti elképesztő vándordíjait, melyeket aligha kíván valaki is megnyerni. Így pl. az első díjat az fogja megkapni, aki egy éven át napi öt liter sört ellenőrizve ivott meg. A nyertes számára a szekta életfogytiglanig biztosít egy kényszerzubbonyt, továbbá az egyik elmegyógyintézetben különszobát tartanak fenn számára, ha netalán idegállapota megrokkanna. A második díjat a pálinkaivók kapják, akiknek szobáikba különböző gyomordaganatokról vett színes felvételeket, meg kis plasztikai remekműveket küld az ádáz egyesület. A röpiratokon gunyos szatírák élcelődnek a konyakivókon is, akiknek a „legszebb epilepszia” jut osztályrészül, ha a kora regeli itókaról nem tudnak lemondani.

Szerezzen butoraink minőségéről információt vevőinktől!

CIMJEGYZÉKET KÉSZSEGEL KÖLDÖNK

SZÉKELY & RÉTI Butorgyár Rt. TG.-MUREŞ

FIÓKOK: BUCUREŞTI, BRAŞOV

LEOKREM

megfiatalítja a bőrt!

Ingyen

Kerülje el lehetőleg a költséges csomagolást és adja pénzét csak arra, amit tényleg használhat. Ha ismerné a BIANCO fogpasztát, meggyőződne annak összehasonlíthatatlan hatásáról és pompás aromájáról. A rendes nagyságu tubus használata helyett, mindenesetre ajánlatos a kettős tubus használata, mert meg fog győződni róla, hogy

NAGY TAKARÉKOSSÁGOT ÉR EL,

mert a kettős tubus használatánál csak az egyszeri csomagolás árát fizeti. Állításunk bizonyítására vegyen már ma egy nagy, finoman illatszerezett Castel szappant, melynek rendes árát 30 leít fizetve, szállítójától

EGY KETTŐS

TUBUS BIANCO FOGPASZTÁT

kap ingyen! Meg fog győződni róla hogy nagy takarékoságot ér el és hogy az aki takarékoskodni tud, könnyebben bírja az élet nehézségeit. Minden vevő csak egy BIANCO- paszta tubust igényelhet és kaphat.

Legrain

A vérajándékozók misztikus kongresszusán

A vérátömlesztés tudománya az évezredek tükrében — Medea és az egyiptomi bölcsek — A vércsere, mint a kibékülés módja —

Aldás az emberiségre

Október utolsó napjaiban érdekes kongresszus kezdődött Milánóban: azok az emberek gyűltek össze, akik hajlandók arra, hogy vérüket a tudomány és a gyógyítás szolgálatában átöntsék embertársaik beteg testébe. Nemrégiben a franciaországi „vérajándékozók” gyűlésezték egy délfrancia városban, most pedig olasz eszmetársaik gyűlnek össze Milánóban, hogy az új „szekta” elvi álláspontját és ügyes-bajos dolgait megbeszéljék. A kongresszus jellegéből nem hiányzik a kísérteties és romantikus szellem.

Minden tárgyilagos jelentősége mellett pszichológiailag is igen érdekes története van a vérátömlesztés tudományának az emberi kultúra tükrében.

Ma már a legtöbb országban valamilyen formában szervezkedtek a vérajándékozók, a vérátömlesztés ma már egyszerű napi eseménye az orvostudománynek és a legsikeresebb operációk közé tartozik.

A VÉRÁTÖMLESZTÉS TÖRTÉNETE

Semmiféle más sebészeti beavatkozás nem tud felmutatni olyan változatos történelmet, mint a vérátömlesztés. A gondolat, hogy a megöregedett testet fiatal vérral frissítsék fel, már a mítoszban is megtalálható. Órési monda szól azokról az egyiptomi papokról, akik értették a módját, hogy vérral fiatalítsanak meg öreg embereket. A monda szerint ők tanították ki Medeát, a varázslónőt erre a démoni művészetre. Ovidius a Metamorfózisok hetedik könyvében mondja el, miképpen fiatalította meg Medea Jázon atyját, Aesont: „...meztelen karddal nyitja meg Medea az aggastyán torkát és kiereszti az előregedett vért és újra megtölti nedvvel és mihegyi Aeson magába szívta a torkán és a seben keresztül, újra fénylővé válik a szakállja, sötét fürtökben hullámszik őszülő haja”. Határozott formában találkozzunk a vérátömlesztés gondolatával a 15. században Krisztus után. Ebben az időben Olaszországban állítólag VIII. Inocent pápán, aki teljesen elgyöngült egy betegség folytán, végzett vérátömlesztést egy zsidó orvos. Egy fiatal fin vért vezették át a pápa ereibe.

A vérátömlesztés igazi jelentősége csak akkor kezdett beigazolódni, amikor 1628-ban William Harvey felfedezte a vérkeringést. Ekkor kezdtek a vérátömlesztés elméletével tudományos alapon is foglalkozni. Angliában volt legelőbb alkalmas talaj a vérátömlesztés gondolata

számára, mégis Franciaországé a dicsőség, hogy ott végeztek először vérátömlesztést emberekben.

Jean Denis, a matematika és filozófia professzora, vagyis abban az időben egyúttal az orvostudomány professzora is, volt az első, aki Emmere kirurgussal együtt véghezvitte az első vérátömlesztést 1667 június 15-én. A tudósok először állatvérral kísérleteztek, és pedig bárányvért használtak erre a célra. Németországban az Odera melletti Frankfurtban végeztek először vérátömlesztést bárányvérral 1668-ban. De már 1667-ben felvetette Elshölz Zsigmond, a brandenburgi herceg orvosa a kérdést, hogy vajon nem lehetne-e kölcsönös vércsere-lés által kibékíteni az egyenlő gondolatokra hozni viszálkodó házastársakat és testvéreket...

Megoldódik a rejtély

Amit a néphit már a monda korában kitalált és amit évszázadokon keresztül tovább szövegett az emberi elme, az csak három évtizeddel ezelőtt ment tudományos teljesülésbe dr. Landsteiner Károly bécsi orvos korszakalkotó felfedezése révén.

Az orvos 1901-ben ismertette találmányát egy tudományos folyóiratban és ennek a tudósok sikerült kideríteni a folyamatot, amely szerint a különböző emberek vére egymásra hat. Dr. Landsteiner felfedezése állapította meg a különböző vércsoportok tanát és a felfedezés tette lehetővé, hogy a vérátömlesztés valóban áldásává váljék az emberiségnek.

Dr. Landsteiner, aki jelenleg hatvanöt éves és a newyorki Rockefeller alapítvány intézetében végez kutatásokat, 1930-ban megkapta az orvosi Nobel-díjat.

NEGY VÉRCSOPORT

A négy vércsoport föllállítása forradalmat jelent a vérátömlesztés történetében. Landsteiner eredményei alapján Decastello és Sturli, Jánsky és Moss négy vércsoportot állapítottak meg. Egyszerű vörvzsgálat alapján meg lehet állapítani mindenkinél, hogy vére melyik csoportba tartozik.

A vérátömlesztés céljából praktikusán fontos tény könnyen megjegyezhető: az az ember, akinek vére az első csoportba tartozik, valamennyi csoportba tartozó vér befogadására alkalmas. Az az ember pedig, akinek vére a négyes csoportból való, valamennyi ember számára ad-

hat vért. Ezenkívül mindegyik csoportba tartozó emberek fölvehetik az ugyanahhoz a csoporthoz tartozó emberek vért. A vérátömlesztésnél, akármilyen sürgős a beavatkozás, első sorban meg kell állapítani a vércsoportot. A tapasztalatok szerint a legtöbb országban már tudnak azon a nehézségen, hogy olyan embert találjanak, aki hajlandó vért rendelkezésre bocsátani vérátömlesztésre. Ezek az emberek rendszerint előre jelentkeznek egyes kórházakban, ahol jegyzéket vezetnek róluk, megállapítják a vércsoportjukat,

hat vért. Ezenkívül mindegyik csoportba tartozó emberek fölvehetik az ugyanahhoz a csoporthoz tartozó emberek vért.

A vérátömlesztésnél, akármilyen sürgős a beavatkozás, első sorban meg kell állapítani a vércsoportot.

A tapasztalatok szerint a legtöbb országban már tudnak azon a nehézségen, hogy olyan embert találjanak, aki hajlandó vért rendelkezésre bocsátani vérátömlesztésre. Ezek az emberek rendszerint előre jelentkeznek egyes kórházakban, ahol jegyzéket vezetnek róluk, megállapítják a vércsoportjukat,

A KÁNTOR ÉS A KANTILÉNA

Kern Aurél, az egyik budapesti napilap néhai kiváló zenekritikusa annak idején szép beszámolót írt Geyer Stefi-ről, mikor a fiatal művésznő néhány évi szünet után újból hegedűestét adott Budapesten.

A kritika megjelenése után két nappal a szerkesztőség a következő levelet kapta:

Tekintetes Szerkesztőség!

Régi előfizetője vagyok a lapnak, mert régebben hugaim, most pedig felnőtt leányaim kezébe nyugodtan adhattam. Am ma a következő sorok jelentek meg a lapban, „k. a.” aláírással:

„A művésznő kantilénája gömbölyű, puha, meleg, úgy a felső, mint az alsó regiszterben kiegyenlített.”

néha be is tetoválják a bőrükre a vércsoport számát.

VALÓSÁG ÉS ROMANTIKA

Természetesen a legnagyobb gondossággal hajtják végre a vércsoport megállapítását. A vérátömlesztésnél kárt csak esetleges vérbajások vérenek, vagy pedig meg nem felelő vércsoportu emberek vérenek átömlesztése okozhat. A vér átömlesztése különböző technikai módszerek szerint történik.

A vérátömlesztések eredményei az egyes betegségekben néha varázslatosak és elkápráztatók. Felejthetetlen benyomást tesz amikor az orvos látja, hogy a teljesen vért vesztett beteg, akinek teste már ugyszólván teljesen hideg, aki már alig lélegzik és pulzusa sincs, a vérátömlesztés után meglepő gyorsasággal tér magához. Manapság már csecsemők-nél is alkalmazzák a vérátömlesztést.

Az orvosi beavatkozás tehát, amelynek eredete az őskorba nyúlik vissza, amely évszázadokon keresztül fenntartotta az érdeklődést és csupán az utóbbi három évtizedben jutott el arra a pontra, hogy biztos gyógyító eszközként használhatják, a vérátömlesztés ma már igen fontos helyet foglal el az egész gyógyászatban. Alkalmaztatása napról-napra kiterjedtebbé válik és az eredmények néha egészen csodálatosak. A fejlődés hozta magával, hogy az ugynevezett vérajándékozás ma már valóságos hivatássá lett, sőt néha mindennapos hivatássá. Amerikában kezdődött, a többi országokban folytatódott e foglalkozás elterjedése, minthogy az önként jelentkező vérajándékozók számbeliileg távolról sem feleltek meg a szükségletnek. A vérajándékozás mesterségét sok minden fenyegette. Egy időben attól tartottak, hogy a vérral együtt vonzalmakat és hajlamokat is át lehet ömlesztetni a betegbe.

Egy nagysikerű regény is jelent meg erről a kérdéssről Amerikában, de természetesen kiderült, hogy az ilyen aggodalmak a mesék világába tartoznak.

Hát kérem, tisztelt Szerkesztőség, én nem tudom, mi az a kantiléna. Nem is akarom tudni. De ha még egyszer ilyen parázsnaságot írnak a lapba, beszüntetem az előfizetést.

Tisztelettel:

X. Y.
kisbürgözdli kántor.

Kedvesnényes árban a B. L. tisztelt olvasói részére 204 Laj helyett csak 98 Laj.

Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia?

Írta: Dr. Keilner Dániel sportorvos. — E mű 200 oldal 42 ábrával jelenik meg. — Kapható a Brassói Lapok Könyvcsatlátyában

Emberek unokái

Minden valamirevaló utas, aki csak egyszer is járt a forró égővi tájakon, ahol a bennszülött lakosság feketékből áll, a legérdekesebb élményei közé sorozza, hogy sikerült beszélgetnie egy ember-
evő családdal, amely maga már ugyan nem eszik embert, de az idősebbek mult-
jából nem hiányzik a finom rostos és nyárson sült ember-húsélvezés. Hogy vannak-e valóban még ilyen nyugalmazott emberek, azon sokat vitatkoznak maguk az utazók is, de a vitának megvan az az eredménye, hogy közben alaposan leleplezik a fekete emberek meszterkedéseit is.

A derék feketék ugyanis nagyon jól ismerik az Egyenlítő vidékén utazgató, fehér emberek gyengéjét és még azon a vidéken is, ahol soha híre sem volt az embereknek, „szolgálatba állítanak” néhány mü-emberevő családot, akik rémes történeteket mesélnek el, hogyan ették annak idején az ellenséget és a hozzájuk tévedt fehér embereket és minden családban van legalább egy öreg, rokkant nagypapa, akit azzal tisztelnek meg, hogy kinevezik nyugalmazott ember-
evőnek és elmondják róla, hogy az öreg már leszokott ugyan az emberhús-
élvezetről, de még mindig emlegeti a régi szép napokat.

Természetesen alapos borraivalokat szednek össze ezek az ál-emberek és a hiszékeny utasoktól és nem is hagyják abba ezt a nagyszerű és kevés fáradsággal járó foglalkozást. De amikor az idegen látogató kihúzza a lábát a falujukból, az egész „emberevő család” átalakul ugyanolyan békés polgárrá, mint a többi feketéből társ. Ha valaki olyankor látná az ember-
evő család tagjait, amikor nincsenek „szolgálatban”, akkor nagyon csodálkozna, hogy a legfiatalabb ember-
evő nemzedék egyáltalában nem foglalkozik ember-
evő gondolatokkal, mint ahogy a turisták előtt sejtetik, hanem ugyanúgy játszanak, kergetődznek, fára másznak, mint a legfehérebb bőriű gyerekek.

Ők azok, akik az utasoknak suttogva értésére adják, hogy élvezetik egy olyan családdal, ahol a nagypapa még teljesen ette az embert és enné most is, ha engednék. Az „emberevő unoka” a baksis nagyságához mérten szolgál azután látnivalókkal az ember-
evőkre kíváncsi turistáknak. Hiába, az üzleti szellem ma már a megélhetés előfeltétele lett a világ legelrejtettebb zugaiiban és a civilizáció rohamos terjedésével mindjában közeledik az idő, amikor egy kis romantikát is csak pénzért nyugtatnak majd a bennszülöttek az exotikus tájakon barangoló európai emberek. Az európai ember pedig mindig hajlandó ezt a kis színjátékot „bevenni”, sőt mennél jobban behatol a fehér kultúra a sötét őserdők világába, annál nagyobbra értékkel egy kis hamisítatlan „fekete” élményt.

Kozmetika

Rovatvezető: Dr. med. HERSKOVITS ERZSI

A kozmetika külföldön és nálunk

Nyugodtan elmondhatjuk, hogy a kozmetika minden időben foglalkoztatta az embereket, hiszen minden olyan kísérlet, mely az ember külsejének tökéletesebbé és harmonikusabbá tételét tűzte ki célul, bátran a kozmetika körébe sorolhatunk.

Minderesetre ezek a kísérletek és próbálkozások korunkban emelkedtek eddig még nem ismert tökéletességre, mert a tudományos alapon nyugvó kozmetikát csak alig egy-két évtizede kezdték művelni. Ez az áramlat Amerikában vette kezdetét és ott érte el legmagasabb fejlettségét, azonban a nyugati műveltség-gel rendelkező európai országok is csakhamar kifejlesztették az orvosi alapon álló modern kozmetikát.

Ennek az áramlatnak eredménye volt az az, hogy a művelt, nyugati országokban a kozmetika nem maradt meg egyes kiválasztott osztályok körében, hanem szinte általánossá vált, ugyanígy, hogy még az igen kis jövedelemmel rendelkező nők is elsőrendű szükségletnek tartják testük szakszerű kozmetikai ápolását.

Külföldön minden kis varróleány tudja, hogy kellő eredményt csupán szakszerűen elvégzett kozmetikai kezeléssel érhet el és ezért bármilyen szerény is a költségvetése, megtaláljuk benne legalább a heti egy orvosi kozmetikai kezelést.

Nálunk a külföldi vívmányok rendszerint később terjednek el és nem mindig ugyanabban a formában. A kozmetika jelentőségének tudata például egy idő óta már nálunk is bejutott a közvéleménybe, aminek meggyőző bizonyítéka a nők által vásárolt sokféle kozmetikai preparátum és ezeknek a vásárlásoknak folyton növekedő száma. Igen ritka az a nő, aki kisebb, vagy nagyobb mértékben nem üz otthon kozmetikát és egyenesen meglepő a nők egyre fokozódó érdeklődése a kozmetika újabb vívmányai iránt.

Am nálunk még mai napig sincsenek tisztában azzal, amit a nyugati országok nője tud, hogy a házilag üzött kozmetika sohasem vezet teljes sikerre, sőt, hogy igen sok esetben csak ront. Mert a kozmetikai kezelés, mint minden más orvosi kezelés, teljesen egyéni jellegű és annak

sikeréhez feltétlenül szükséges az, hogy a kúra megkezdése előtt megfelelő diagnózist csináljunk. Egy ilyen diagnózis hiányában súlyos összegeket fizethetünk el különböző — néha ártalmatlan, de bizonyon igen gyakran igen ártalmas kozmetikumokra, anélkül, hogy megfelelő eredményt érünk el, míg ha a kezelés kezdetén megfelelő diagnózist csináltunk magunknak, sokkal kevesebb pénzzel mérhetetlenül jobb eredményt érünk el. A nyugati modern nő igen jól tudja, hogy egy szakszerűen megalkotott diagnózis segítségével többszörösen megtakarítja azokat az összegeket, amelyeket máskülönben teljesen feleslegesen költött volna el kozmetikai szerekre és ezért keresi fel a kozmetikus szakorvost, aki felelősségének tudatában kellő tanácsot adhat neki.

Nálunk a kozmetika alkalmazásának ez a felfogása még nem általános, mert az emberek még nem vetnek számot azzal a veszéllyel, amit egyrészt a vaktában választott kozmetikai szerek alkalmazása, másrészt meg a kellő képzettség nélkül működő kontárok ugynevezett „diagnózisa” és „kezelése” rejt magában és még sok idő fog eltelni addig, amíg a nők rájönnek arra, hogy a kozmetikus szakorvos kezelése sokkal biztosabb eredményre vezet és mi a fő: nem felesleges pénz-pocsékolás.

KOZMETIKAI ÜZENETEK:

M. G.-né, Apoldul de jos. Örvendek, hogy az ajánlott kúra ilyen jól bevált. Folytassa tovább és értesítsen az eredményről.

„Párisi divat.” Csak keressen fel egész nyugodtan. A kérdés annyira komplikált, hogy személyes megbeszélés szükséges.

„Fűjós láb.” Diathermiás kezeléssel segíteni lehet rajta.

Szerda, — biztosította Soapy. — Nézzük csak meg a naptárban.

Benney asszony odanézett és meg kellett győződnie, hogy Soapynak van igazsága. Nem hitt a szemének és megnézte a másik naptárt. Az eredmény ugyanaz volt.

— Különös, — mondta csodálkozva — biztosra vettem, hogy ma hétfő van.

— Mi sem könnyebb itt, mint a napokat elcserelni, — mondta mosolyogva Soapy. — Oly messze van a várostól és szomszédai sincsenek. Fel kel tételeznem, hogy napok telnek bele, míg embert lát.

— Így is van, — hagyta helyben Benney asszony. — Komikus, de így van, én bizony azt képzeltem, hogy ma hétfő van. Milyen ostoba vagyok.

Soapy élvezettel nevetett.

Másnap reggel Soapy visszaért a városba. A délelőtti otthon töltötte és azzal foglalatalkodott, hogy kitisztogassa a vén revolvert, amelyet egyik pajtásától vásárolt. Tölténye nem volt, de a fegyver anélkül is elég veszélyesnek látszott. Pár perc hiányzott négyből, amikor Soapy belépett a Packerton ékszerész-boltba. Kileste a kedvező pillanatot. Senki se tartózkodott a boltban, csak az elárúsítóleány, aki barátságos mosollyal lépett az asztal elé.

— Jegygyűrűt szeretnék, — mondta Soapy hűvösen.

A leány kinyitotta az üvegek között a részénél, ahol a legdrágább darabok voltak.

— Ezeknek az ára — magyarázta a leány — huszonöt és ötven font között van.

— Köszönöm, — Soapy összeráncolta a homlokát — és most, drágaságom, ha kedves az élete, maradjon nyugodtan és meg ne merjen mukkanni.

— De... — Csönd! — mondta Soapy.

A leány csodálkozva pillantott fel, összerézett, amikor meglátta a ráirányított revolvercsövet és felkiáltott.

Soapy könyökével betörte az üveglapot, a résen át bedugta a kezét és egy marék gyűrűvel terhesen húzta vissza.

A zsákmányt zsebébe süllyesztette.

— Ha még egyszer meg mer mukkan-

Hasfajló,
amely édesebb
gyógyszer, mint
a legkínűbb
csemege.

Vezérképviselő: G. CENTONZE
BUCUREȘTI, Str. Cuneț 3 sz.

ni, — dörmögte Soapy — lelövöm!

Az elárúsítóleány halkan nyögdecsett, Soapy az ajtóhoz rohant. A leány újra kiáltani szeretett volna, de elájult. Mire Packerton berobogott a hátsó ajtón, Soapynak már nyoma veszett. Az üzlet előtt emberek álltak, de semmit sem hallottak és ügyet sem vetettek Soapyra, amikor kilépett. Csak amikor Packerton dühöt eltorzult, vörös arccal kirohant a boltból, tudták meg, hogy benn történt valami. De akkor már Soapy régen egerült nyert.

Néhány nappal később Soapyt detektív kereste a lakásán. Soapy csöppet sem csodálkozott, el volt készülve rá. A detektív helyet foglalt, olyan sokszor volt már Soapynál, hogy egészen otthonosan érezte magát.

— Parancsol? — érdeklődött Soapy barátságosan.

— Maga kedden Packerton ékszerész-nél kétszáz font értékű gyűrűt lopott.

— Hogy, kérem?

— Hallotta, mit mondtam?

— Keddet mondtam, kérem?

— Igen. Négy körül.

— Kedden délután négy körül, — ismételte Soapy nyugodtan — ebédutáni álmomat aludtam egy bizonyos Benney asszony pillájában, mérföldekre innen, Surreyben.

— Ah?

A detektív hallgatott, mint aki gondolkodik.

— Hogy hívják a hölgyet. Benney?

Surreyben?

Soapy barátságosan bólintott. Bűszke volt az alibiére.

A detektív szomorú pillantással méltóan végig, egy ujságot húzott elő a zsebéből és széjjelterítette.

— Fel kell tételeznem, hogy nem olvasta ezt — mondta.

Soapy lassan olvasta az alábbi hírt:

— Kedden délután két órakor Surreyben, Darley közelében leégett egy villa.

A tulajdonos, Benney asszony föllármázta a tüzoltóságot, de a készültség későn érkezett és nem tudta megakadályozni, hogy a villa porig ne égjen.

Mivel Soapynak érkeke volt a humor iránt, nevetett, amikor az acélbilincset a csuklójára tette.

In flagranti

Irta: ZSOLT BÉLA

Mátyást még az ígérkező szenzáció reményének lendülete sodorta hazafelé. Miközben a helyzethez illő kegyetlen szavakat pöfögte: bestial gyalázat! meg fogom ölni! — egészen megfontoltan válogatott a megfelelő pózok és hangnemek között, amelyekkel meg fogja semmisíteni őket. Talán gunyosan „á, van szerencsém, zavarok?” vagy hidegen: „Ezek után remélem, tudni fogják, mi a kötelességük?” vagy brutalisan: „Mars ki! Lakardjatosok a házamból!” Szinte felvillanyozta, majd hogy nem lelkesítette a főszerep, amelybe életében először be kell ugornia. A megcsalt, a bosszuálló férj szerepe, amelyben egycsapásra nem érezte magát olyan laposnak, jelentéktelennek, mint eddig tán a férj és aligazgatói pályáján. Máig, ha hazatért az irodából, megcsókolta az asszonyt és így szólt: „Mi az, mamus, még nincs itt a leves?” Vagy: „Jött levél a Kamenciáról?” — Kamencián lakott az anyja, akit ez a harminckilencéves ember csakugyan megindító, de szinte bárgyu gyermekséggel szeretett.

Most be fog rontani és talán azt fogja ordítani, amit a megcsalt férjek a régi szindarabokban: Hah! Megcsalt! — vagy valami ilyesfélét! Hah! Rettenetes lesz! Az asszony, nem kétséges, leomlik a szőnyegre és mint a vezeklő az oltár kövére, a parketre ejti a fejét. A férfi, Barna dr. mereven szemben áll vele. Hátrafont kezével. Azt fogja mondani, hogy várja a segédeimet. Várhatja is. Báró Plinitzky és Kochárd Kázmér tisztársai a 76-os hegyi tüzérezredből. Két hete együtt ivott velük az ezredtalálkozón, a Mátyás-pincében. Barna dr. aznap is náluk vacsorázott és amikor el kellett mennie, még ottmaradt. Barna dr. ifjúkori jóbarátja „az asszonyt koncertekre szokta kísérni, mert ő nem bírja a modern zenét.” Akkor este Salzburgban valami zeneünnepe volt. Barna és az asszony rádióhallgatók. Nem vett észre semmi gyanúsat. De ma délelőtt feljött az irodába a bátyja, aki előbb otthon kereste, mert azt hitte, hogy a nemzeti ünnep miatt a bankban is munkaszünet van. Azonnal észrevette, hogy a bátyja közölni akar vele valamit, de valahogy nem megy. Végre kiereszkedett belőle, hogy a hallban találkozott Barnával. Délelőtt tíz órakor! Mit kereshet Barna délelőtt tíz órakor az ő lakásában? Amikor az asszony még pizsamában röpdös, a cselédek takarítanak a hálószobában, az uriszobában felgyült ágy nemű, sőt a szalomban is, mert a fia két hét óta Pesten van és a szalon diványán vetnek neki ágyat. Most féltizenegy, biztos, hogy rajtakapja őket. Ő rendszerint két óráig dolgozik a bankban, semmi okuk, hogy siessenek. S hogy erre gondolt, önkéntelenül meglátsította lépteit.

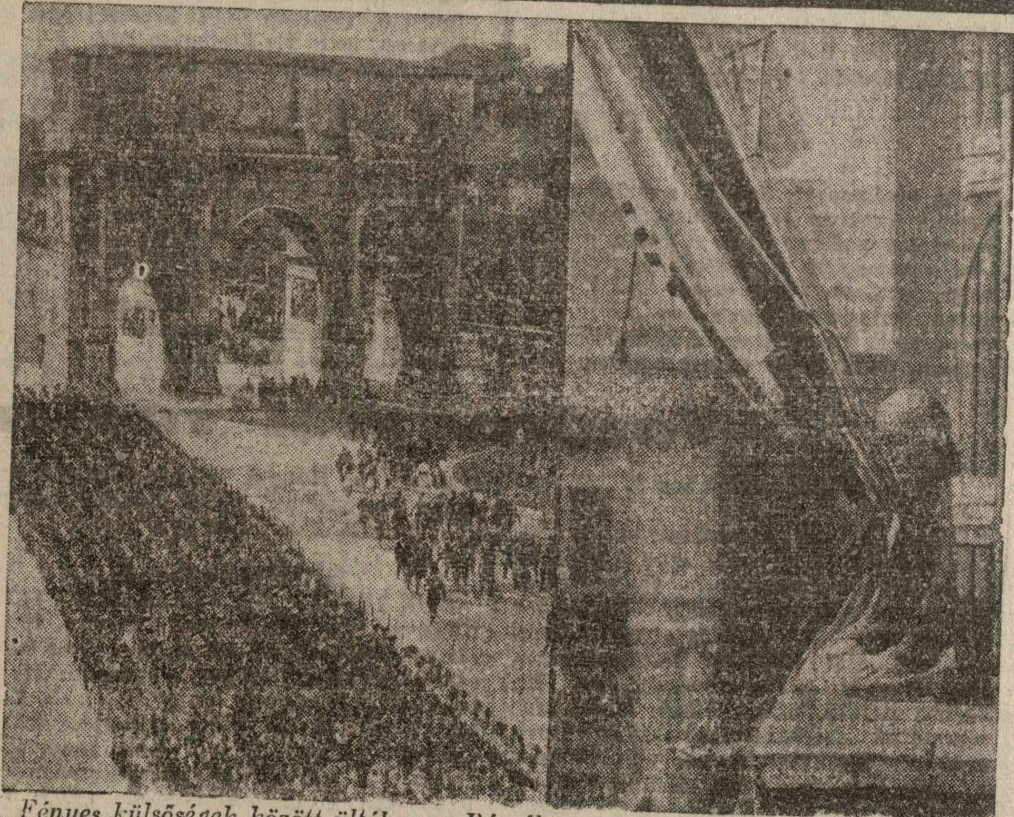
Őszintén szólva, nemcsak azért, mert erre gondolt. Az első svung ereje mintha már megtört volna. Homályos mélységből, ahova az ember csak akkor lát le, amikor kénytelen nagyon őszintének lenni sajátmagával szemben, valami kételkedéshez, bizonytalansághoz hasonló zavar került a szándékai útjába. Minél inkább közeledett az utcájukhoz, annál erősebb lett ez a zavar és lépteinek gyors, döngő, bosszúra doboló üteme annál egyenetlenebbé vált. A végén már szinte sétált, mint akinek nincs más célja, csak falni a kovácsos márciusi szél izét és a napot beengedni a nyitott télikabát alá.

Nem félt a szcénától, azt nem lehet éppen mondani. A férfival mindenkor felveszi a versenyt, akár a vívóteremben, akár pisztollyal, de még két marokra is. Nem is arról van szó, csak... valami mintha benne nem volna rendben. Mintha ez a nagy nekiszaladás kezdetétől nem lenne egészen őszinte, mintha elsiette volna a dolgot. Amikor a bátyja elmondta, hogy találkozott a hallban Barnával, nem is engedte a szívéig, sőt az idegégig sem ezt az értesülést. Csak az értelmével reagált rá. Inkább a férfibecsület kódexének, vagy az irodalmi reminiscenciák agallatára. Ilyenkor a férfinak kötelessége felhorkanni és rohanni, hogy rajtakapjon és bosszút álljon. De most, hogy állott, hirtelen nem bízott magában, hogy ezt a feladatot eléggé meggyőzően végre tudja hajtani. Hirtelen örülten nevetésgesnek tűnt neki minden. „Hah” és gunyos és hidegség és brutalitás. Ő nem hosszremlés, nem vadhim, lekevéssé vérengző vadállat — mondta csöndesen —, minnek ez neki? Elsősorban nem történt semmi.

Barna arra járt és felszólt, vagy mit tudja ő? Végeredményben szép tőle, hogy törődik az asszonnyal. Mert ami igaz, az igaz. Ő az utóbbi időben egyre kevesebbet törődik vele. Sok a dolga, minden erejére szüksége van, hogy valahogy előbbre jusson, meg ne rekedjen az aligazgatói pozícióban. Azok az idők már elmúltak, amikor névtelen tisztviselőkből máról-holnapra lehetett valami. Egy hőiesen megvivott tőzsdecsata után. Ma már minden ügyességre, diplomáciára a személyes összeköttetések gondos ápolására szükség van, hogy elérhesen valamit. Az asszony ezt nem érti, de az nem csoda, hogy elhagyatottnak érzi magát és unatkozik. Barnától tulajdonképpen szép, hogy foglalkozik az asszonnyal, már csak iránta való barátságból is. Ifjúkori barátok, együtt jártak gimnáziumba, később ő kereskedelmibe iratkozott, de azért közös hittanórájuk volt.

De ha például mégse iránta való barátságból, hanem...? Ez fölöttébb valószínűtlen. Először is Barna határozottan csunya férfi. Sőt, feltűnően csunya. Ő viszont — ezt a bankban a gépirókisasszonyok szeméből is kiolvashatja — ugynevezett jóképű uriember a legszebb férfikorban. És aztán — kivéve a zenét — szellemileg is minden téren felveszi a versenyt Barnával, habár ő nem végzett egyetemet. S azonkívül, Barna komor, kedélytelen ember. Sőt, szellemtelen. Nincs érzéke a viccek iránt sem. Az asszony pedig nagyon szeret nevetni. Miről lehet tehát szó? Csak arról, hogy az asszonynak mégis kell valaki, aki a közelében van, mialatt ő dolgai után jár. Szóval: semmiről sem lehet szó. Barnának nincs senkije, az asszony is egyedül van és ez közelhözza őket... Lehet, hogy panaszkodnak is egymásnak, és nagyon lehetséges. De ez még nem ok és alap halmi rémlátomásra. A bátyjának régi rossz szokása, hogy úgy foglalkozik az ő ügyével, mint a sajátjával, sőt, még szenvedélyesebben. A multkor is ráta a szívét: neked négy évvel hosszabb a szolgálati idő, mint Kosztolánoknak, mégis őt nevezték ki igazgatónak. Hát tehát ő arról, hogy az asszony és Barna megosztják egymással magányukat? Hát tehát ő arról, hogy nem ér rá az asszonyt foglalkoztatni? Udvarolni neki, vinni ide-oda? Ő szereti a feleségét, ez az egy, ami biztos. Négy év óta egyenletesen, bár nagyobb emóciók nélkül szereti. Nem is csalta meg, csak két-háromszor, vidéki fióktintezetek inspicálásakor. Akkor is azért, mert muszáj volt. A vidéki főurak a központi embert afféle mondandóknak képzelik és kötelességüknek tartják, hogy a szintársulat primadonnáját szervirozzák neki. Ha nem kér beöle, veszt a tekintélyéből, hirtelen terjed, hogy kisztilli nyárszolgálat. Szóval...

Szóval ő szereti a feleségét. És bizonyos, hogy a felesége is szereti őt. Bár erről évek óta nem esett szó. Miért is

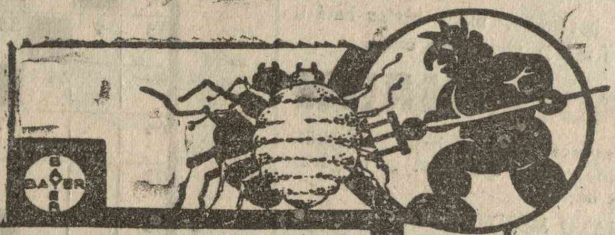
Fényes külsőségek között ülték meg Rómában néhány nappal ezelőtt Mussolini feteingeseinek híres „Római marsa” 11-ik évfordulóját, mint a fasiszta forradalom emlékünnepét. A fasiszta osztagok elvonulnak a „Győzelem utcáján”, a Duce pedig a Palazzo, Venezia erkélyéről szemléli a felvonuló fasiszta csapatokat.

ZELIO

Az egerek és patkányok kiirtására a legjobban bevált szer.
Kérjen csakis Zelio-t.

Certan

A poloskák és egyéb férgek gyors kiirtásához csakis Certan-t használjon.

esett volna? Olyan természetes, mint a levegő... Az ember nem mondja minden lélegzetvételénél: nagyszerű, hogy van ez a levegő, mit is csinálna nélküle az ember. Szereti, persze, hogy szereti. Le ehhez nem kell nagy hókus-pékusz, zene, virág, színes villanykörte. Szóval, szereti s még ennél is biztosabb, hogy jóbarátok, nem bántják egymást felesleges kérdésekkel, féltékenykedéssel, gyanúsítással. Neki eddig eszébe sem jutott, hogy az asszony megcsalhatja és bizonyos, hogy az asszonynak sem az ellenkezője. Ők bíznak egymásban, mert ismerik egymást. Lehet, hogy ez az avatatlank szemében közönynek látszik. Ha a normális, békés, csöndes, udvarias egymásmellett élés közöny, hát akkor ez közöny. Csakugyan, az ő érzései nem magafeszültségű áramok, amelyek, ha kiűlnek, halált okoznak. Ha a szerelem efféle halálos veszedelem, akkor ők nem szerelmeseik. Most is, hogy itt áll a kapuban, nem érez semmi vulkánikus indulatot. Ha ez azt bizonyítja, hogy ő nem szereti a feleségét, akkor nem szereti. De igenis szereti, csak nem úgy, ahogy a regényírók előírják. Az ő élete nem koncentrálódik ebbe az egyetlen érzésbe és ő nem hajlandó egy pusztá gyanu kedvéért ölni, hűsködni, szónokolni, de még csak rosszul ebédelni sem.

Felment a lépcsőn és bár nála volt a kulcs, — becsöngetett. A szobalány nyitott ajtót.

A nagyságos urnál nincs kulcs? —

kérdezte csodálkozva, de elfogultatlanul. — A szürke nadrágban maradt — mondta Mátyás zavartan.

Az előszobában megállt és betekintett a hall üveglakán. Az asszony egy fotelben ült, szemközt egy széken Barna. Beszélgetek, a csengetés nem zavarta őket. Nyilván azt hitték, a szenes, vagy a postás jött. Mátyás figyelmesen nézte az asszony arcát. Derűs volt, valami ismeretlen, lányos, fehér fényben ragyogott. A szeme csillogott, melegen, jóakaratosan és mégis tartózkodóan, szemérmesen és kíváncsian futotta be a férfi csunya arcát. A férfi mosolygott, zavartan malmozott ujjával. Valami mulatságosat mesélhetett közben, mert az asszony többször hálásan, nagyon mélyről jött dallamossággal felkacagott. Idegen, avatatlank szem, vagy egy pesszimista férj egy pillanatig sem kételkedhetett volna, hogy ez a kép maga a szerelem, az első, a felszabadulást, a beismerést, az elhatározást megelőző stádiumban. De Mátyás nem volt pesszimista. Őt meggyüttatja a másfélméteres távolság a fotel és a szék között.

— Nem kell szólni, hogy itt voltam — mondta a szobalánynak — valami meglepetést akartam, de ráér délen is. — És elment.

Vidáman szaladt le a lépcsőn, miközben szidta a bátyját, hogy így megbolygatta. Ilyen ostobaságot — mondta — és ugye érezt, hogy még kevesebb ok van lelki-furdalásra, ami néha elfogta, ha arra gondolt, hogy do'gai miatt elhanyagolja az asszonyt, keveset foglalkozik az ő szép, kedves, higgadt, okos kis feleségével. Ez a jó Barna, ez a derék, csunya, ostoba Barna most már délelőtt is... „biztosan zenéről beszélnek, vagy valami ilyesmiről, amihez ő nem ért. Minek zavarja őket?”

Az irodában két óráig dolgozott. Mikor hazatért, a leves már az asztalon volt.

— Hallom, hogy Barna délelőtt itt volt — mondta, csak hogy az asszonynak alkalmat adjon, hogy végképp megnyugtassa.

— Igen — mondta az asszony nyugodtan — este megyünk Bartók-koncertre. — Nagyon helyes. Sajnos, nekem a vezérrel van dolgom. Valami amerikai van itt. És különben is, tudod, hogy nem szeretem ezeket a moderneket. Itthon vacsorázol?

— Itthon.

Az ebéd véget ért és Mátyás bement a szobájába. A délutáni újság első oldalára hajtott fejjel boldogan elaludt.

Követellen kimondottan eredeti OLLA-t, mely évtizedek óta elismert és vezető minőség!

NEM HULL KI

a haja, ha a

PETROLE HAHN

higiénikus lociónt használja, mely biztos hatásu
hajhullás, korpá és fejbőr viszketése ellen.

A PETROLE HAHN

megtisztítja és fényessé teszi a haját, anélkül,
hogy zsírosítaná. Megőrzi a frizurát és megőrzi
annak természetes báját.

KAPHATÓ MINDENÜTT!

Utastson vissza minden utánzatot és kérjen csak
eredeti csomagoláshoz üvegeket.

Romániai vezérképvislet:

A. G. F. R.

BUCUREȘTI, Str. Vasile Lascăr 33.

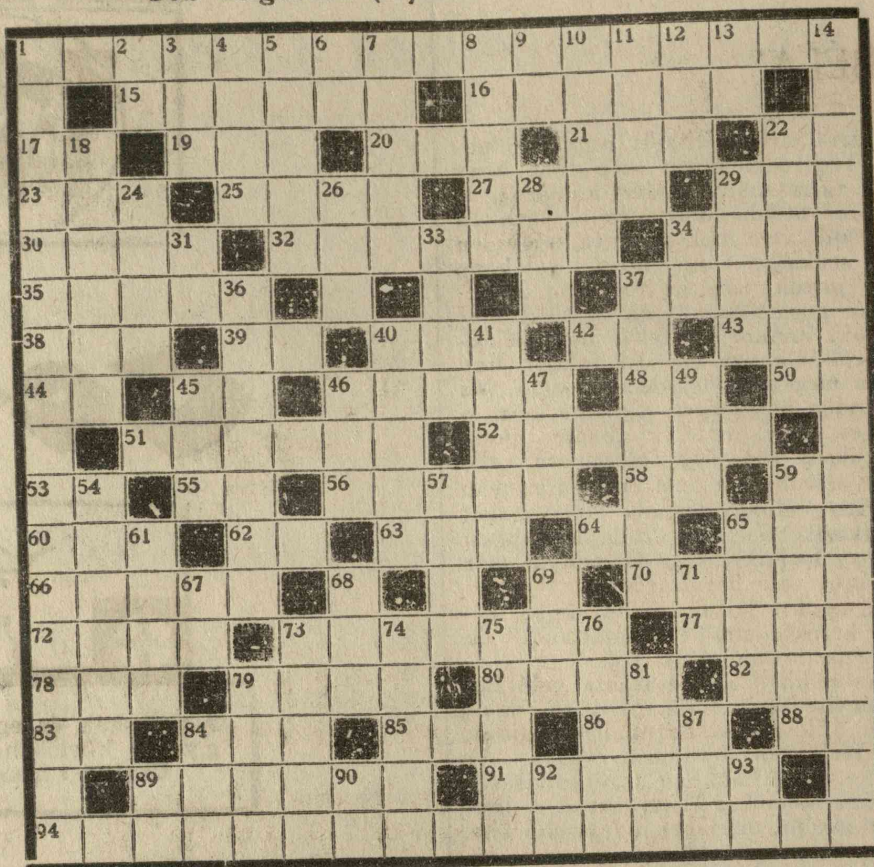
Szellemi torna

Vízszintes sorok: 1. Tompa M. egyik versének egyik sora (6 hozzátoldásával a végén), 15. Fa-fajta s annak része, 16. Egyik legszebb csillagkép, végén név-elővel, 17. Helyhatározó rag, 19. Román lejtérkép, 20. Vár... 21... ek, kerti vetemény, 22. Kicsinyítő képző, 23. Kül-tői műfaj, 25. Tejtermék, 27. A-val a végén, töle származik a „Nincs új a nap alatt” mondás (ék. tört.), 29. Ház, 30. „Éktelen” főuri rang, 32. Szlav irodalom-történetíró (1795–1861.), 34. R-rel a végén, széle valaminek, 35. Trójai síkság, 37. Hal, 38. Folyó, idegen nyelven, 39. Kereskedelmi kifejezés, 40. Szép tavasz-szal a virágos... 42. Helyhatározó rag, 43. Fel, idegen nyelven, 44. O, A, 45. Azonos mássalhangzók, 46. Japán lant, 48. Parasztságot megszólítás, 50. Vissza: a kertész igéje, 51. Szőlőtőke gyümölcse, tárgyraggal (ék. pótlándó), 52. Híres régi cigányzenész vezetéknéve (1769–1827.), 53. Igerag, 55. Személyes névmás, 56. Halál előtt kapják az utolsó, 58. Kettőzve: szülő, 59. Személyes névmás, 60. Nem szelíd, 62. Igekövető, 63. Víz-tartány, 64. Görög betű (fonet.), 65. Többszámú kérdőnévmás, 66. Marx legfőbb műve, 70. Hajsza, 72. Férfi és női becéző, 73. Égei tengeri kis sziget, 77. Főző-kemence fontos része, elől mutató névmással, 78. Román női név, 79. Két szó: 1. Megyek, holt nyelven, 2. Forditva: személyes névmás, 80. Francia író vezetéknéve, fonet. (1848–1918.), 82. Azonos mássalhangzók, 83. Vissza: rangfokozat, 84. Azonos mássalhangzók, 85. Végtag, 86. Azonos magánhangzók, 88. Házállat, 89. A nemes jelvénye, 91. N-nel a végén, az anyarozs hatékony alkotórésze, 94. Angol regényíró vezetéknéve s egyik művének címe (utolsó betű törlendő).

Függőleges sorok: 1. Petőfi-verscim, 2. Sir, 3. Bagoly, 4. Régi hangszer, 5. A britek utolsó királya a monda szerint, 6. Vissza: ige-kötő, 7. Névelős főuri rang (ék. tört.), 8. „om” hozzátoldásával: itt született Jókai Mór, 9. Fontos pozíciót tölt be, 10. Igazgató a gimnazisták nyelvén, többszámúban, 11. Amerikai biológus vezetéknéve (1859–1924.), 12. Jelező, 13. Kicsinyítő képző, 14. Petőfi-verscim, 18. Török kikötő, 22. „R” közbeszúrásával: hurut, 24. N-nel a végén, mitológiai görög költő (egy delfin volt az életmentője), 26. A... asszony (Kiss József híres verse), 28. Nem nagy, 29. Széteső, nem szoros, 31. Azonos magánhangzók, egyik ékes, 33. Névelős iparos, 34. „Ezen” mulik minden siker, 36. Török pipa, 37. Iparos, 40. Kerti vetemény, 41. Közép-Ázsia legmagasabb országa, 45. Egyenlő a 20. vízszintessel, 46. Tartó, valaminek a külseje, 47. Szeged, 49. Idegen kor, 54. A „Bánk bán” szerzőjének családneve, 57. Róma 2-ik királyának egyik neve, 59. Jégy, angolul, fonetikus (utolsó betű törl.), 61. Vissza: Pozitív elektród (hibás ékezet), 65. Ezt csinálja kaka-tóvnál a ruca, 67. Kérdőnévmás, 68... der Lubbe (a Reichstag felgyújtója), 69. Fizikai mértékegység, 71. Fonet. mással-

Keresztrejtvény

Tób Zsigmond (Nyárádremente) munkája

hangzó (ék. pótl.), 73. Vissza: N-el a végén és a 4. és 5-ik betű felcserélésével angol tengeri hajó, a spanyol hajóhad megsemmisítője 1797-ben, 74. A folyók jegén nagyon veszélyesek ezek, 75. Bibliai férfinév, 76. Két szó: 1. Tenger, idegen nyelven, 2. Menni, idegen nyelven, 79. Ész, 81. Ja-val a végén, idegen elmélet, 84. Folytonosság hiány, székelvényesen, 87. E, T, R, 89. Azonos mássalhangzók, 90. Erdélyi költő monogramja, egyik műve: Vadvizek zugása, 92. Rud mássalhangzó, 93. Azonos magánhangzók.

Megfejtésül beküldendő a vízszintes 1, 32, 46, 73, 91, 94 és a függőleges 1, 14, 18, 36, 59, 76 sorok jelentése.

A Vasárnapi Lapok 1933 október hó 22-én megjelent számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:

Vízszintes sorok: 1. Hányadik már a pohár, 35. Yosemite, Hektowatt, 60. Bethleni kollégium.

Függőleges sorok: 1. Hortobágyi délibáb, 6. Magyarruhás lányok, 11. Rég nem látott anyám.

Helyes megfejtést küldtek be:

György Sándor, Csikdánfalva. Ugron Árpád, Kovászna. Pellizari Emilia, Kovászna. Wagner Irénke, Brassó. Csutak Lajosné, Kovászna. Káhn Hinda, Nagy-bánya. Páll Béla és Jenő, Kézdiszentkereszt. Nagy Ilona, Bethlenszentmiklós.

EZEN TABLETTÁK

JURIST

megriiintetik
a leghevesebb
fejfájást

Kósa Rozália, Sepsiszentgyörgy. Márton Jolán, Brassó. Kern Rezső, Sepsiszentgyörgy. Szigethy, Brassó. Tób Zsigmond, Nyárádremente. Lengyel Piroška, Medgyes. Györbíró Jenő, Kolozsvár. Dobolyi István, Brassó. Kiss Aladár, Brassó. Adorján Ágoston, Brassó. Arató Gyula, Brassó. Ambrus Vilma és Vilmos, Brassó.

A három jutalomkönyvet sorsolás útján a következők nyerték:

1. Adorján Ágoston, Brassó.
2. Kósa Rozália, Sepsiszentgyörgy.
3. Arató Gyula, Brassó.

RÁDIÓ-ÉLET

A hét rádió-műsora

Az éther színe-java

SZIMFONIKUS HANGVERSENYEK

Milánó, csütörtök 18.10: Kamarazene.
Belgrád, csütörtök 22: Csajkovszky-dalok.
Brüsszel, csütörtök 23: Szimfonikus hgv.
Berlin, péntek 20: Nagy hgv.
Milánó, péntek 20.50: Színházi hgv.
Bukarest, péntek 21: Missa Solennis.
Varsó, péntek 21.16: Szimfonikus hgv.
Bécs, szombat 16.45: Schubert-hgv.
Belgrád, szombat 20: Chopin-hgv.

Bécs, szombat 21.40: Opera-hgv.
Varsó, szombat 1: Chopin-hgv.
Bukarest, vasárnap 12: Szimfonikus hgv.
Lipce, vasárnap 12.30: Bach-kantata.
Varsó, vasárnap 13.15: Beethoven hgv.
Bukarest, vasárnap 21.20: Zenekari hgv.
Toulouse, vasárnap 23.30: Zenekari hgv.
Bukarest, hétfő 21: Beethoven hgv.
Bécs, hétfő 21.55: Schubert-Brahms hgv.

Brüsszel, hétfő 22.30: Zenekari hgv.
Toulouse, hétfő 23: Szimfonikus hgv.
Brünn, kedd 21: Zenekari hgv.
Bukarest, kedd 21.20: Szimfonikus hgv.
Belgrád, kedd 21.40: Csajkovszky hgv.
Prága, szerda 21.05: Szimfonikus hgv.
Róma, szerda 21.45: Hegedű hgv.
Stockholm, szerda 21.45: Orgona hgv.
Brüsszel, szerda 23: Szimfonikus hgv.

OPERÁK ÉS OPERETTEK

Brünn, vasárnap 10: Swanda, a dudás.
Belgrád, vasárnap 16.30: Pillangókisasszony.
Stockholm, vasárnap 20.45: A gésák.
Bécs, vasárnap 21: Az erdész lány.
Prága, hétfő 20: Pique Dame.
Milánó, hétfő 20.50: Troubadour.
Varsó, hétfő 21: Szókratész a Szerájból.
Laibach, hétfő 21.30: Operaközvetítés.

Königsusterhausen, kedd 21: A windsor-i vig nők.
Lipce, kedd 21.10: Carmen.
Milánó, kedd 22: Operaközvetítés.
Darenty, kedd 23: Vadászkerítő.
München, szerda 14.30: Koldusdiák.
Zágráb, szerda 21: Operaközvetítés.
Brüsszel, szerda 22: Orloff.

Bukarest, csütörtök 20.20: Aida.
Darenty, csütörtök 22: Varázskeringő.
Milánó, csütörtök 22: Szép Heléna.
Darenty, péntek 22.15: Figaro.
Strasbourg, péntek 22.30: Operett-közvetítés.
Stuttgart, szombat 18: Cigánybáró.
Róma, szombat 22: Opera-közvetítés.

Vasárnapitól - vasárnapig

Vasárnap, november 5.

BUKAREST. 10: Istentisztelet. 11.30: Vallásos előadás, egyházi zene. 12: Szimfonikus hangv. gramofonon. 14.15: Könyvnyű zene. 17: Mezőgazdasági előadás. 18: Zenekari hgv. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Rosi Radulescu asszony dalestje. 21.20: Zenekari hgv. 22: Előadás. BUDAPEST. 10.15: Hírek. 11: Református istentisztelet. 13.20: Bura Károly és cigányzenekara. 15: Gramofon. 16: Mezőgazdasági előadás. 16.45: Katonazene. 17.30: Előadás. 18.40: Vidám óra. 20.45: Novella. 21.15: Operett-részletek. 22.15: Sporteredmények. 23: Hírek. 23.15: A Guttenberg dzsez. hangv., majd Veres Lajos és cigányzenekara. Kalmár Pál (ének) közreműködésével. BÉCS. 2.50

Hangv. 13: Hangv. 16.45: Kamarazene. 18.15: Fuvószene. 20.20: Brahms hangv. 21: Operett. 23.15: Hangv.

Hétfő, november 6.

BUKAREST. 15: Gramofon. 14.15: Könyvnyű zene. 18: Zenekari hangv. 19.15: Dalest. 19.30: Zenekari hangv. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: A Sarvas-vonósnégyes hangv. 21.50: Előadás, majd Petala Mia dalestje. 22.15: Zongora-hangv. 23.15: Népies zene. BUDAPEST. 7.45: Torna, majd gramofon. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás. 13.05: Vokálkvartett. 14.30: A postászenekar hgv. 17: Asszonyok órája. 18: Előadás. 18.20: A Weidinger-szalonzenekar hangv. 19.30: Novella. 20: Énekhangv. 20.40: Filharmónikus hangv. 23: Esti hírek, majd a He-

tényi-Budai-Sebő művésztrío hangv. 24: Farkas Jenő és cigányzenekara. BÉCS. 13: Hangv. 16.55: Részletek francia operákból. 17.30: Kamarazene. 18.25: Schubert-Brahms hangv.

Kedd, november 7.

BUKAREST. 15: Gramofon. 14.15: Könyvnyű zene. 18: Vegyes zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon, előadás. 21: Maxim Vasiliu dalestje. 21.20: Szimfonikus hangv. 22.15: A hangv. folytatása. BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás, grana. 13.05: Gramofon. 14.30: A Szervánszky-szalonzenekar hangv. 17: Előadás. Előadás. Lotharingiáról. 18: Előadás. 18.30: Zeitinger Jenő zongora-hgv. 19: Francia nyelv-lecke. 19.30: Bura Sándor és cigányzenekara.

Sajár

szemeivel...

látja, hogy rohamosan közeledik

NOVEMBER 9,

amely napon kezdődik

AZ ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK
ÚJ HUZÁSI SOROZATA

AKI hisz szerencsecsillagában...

AKI gondtalan életet óhajt...

AKI boldognak akarja látni családját...

...határozza el magát azonnal a döntő lépésre és vegyen osztálysorsjegyet a legközelebbi árusítóhelyen

Egy egész sorsjegy : 1000 lej

1/4 sorsjegy : 250 lej

1/2 sorsjegy : 500 lej

1/8 sorsjegy : 125 lej

Szerencsés sorsjegyek kaphatók brassói főelárúsitónál:

FORTUNA

Enkelhardi Sándor

Brassó, Weiss Mihály-utca 5. Telef. 3-99.

1/8 sorsjegy
ára Lei 125.-

kara. 20.50: Bizet „Carmen” c. operája. 24: Olasz nyelvű előadás. BÉCS. 14.10: Híres művészek hanglemezei. 16.55: Ének-kari hangv. (Gramofon.) 18.20: Zenekari hangv. 20: Katonazene. 23.50: Táncmuzsika.

Szerda, november 8.

BUKAREST. 13: Gramofon. 14.15: Könnyű zene. 18: Zenekari hgv. 20: Rádió-szabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Zongora hangv. 21.50: Hangv. 22.05: Hegedű-hangv. 22.50: Román muzsika. BUDAPEST. 7.45: Torna, majd gramofon. 10.45: Hírek. 11: Előadás. Gramofon. 13.05: Rádió hangv. 14.30: Katonazene. 17: Előadás asszonyoknak. 18: Cimbalom hangv. 18.40: Olasz nyelvlecke. 19.10: Gramofon. 20.45: Gitár-est. 21.45: Időjárásjelentés, hírek. 21: Az Operaház tag-

jaiból alakult zenekar hangv. 23.20: Magyar Imre és cigányzenekara. 24.20: Kelti Lily zongora-hangv. BÉCS. 12.30: Híres művészek hanglemezei. 16.55: Hangos-filmrészletek gramofonon. 18.20: Modern osztrák komponisták szerzeményei. 21.15: Operettrészletek. 23.20: Bármuzsika.

Csütörtök, november 9

BUKAREST. 13: Gramofon. 14.15: Könnyű zene. 17: Gyermekek órája. 18: Vegyes zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon, majd Verdi „Aida” c. operája (gramofonon). BUDAPEST. 7.45: Torna gramofon. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás, gramofon. 13.05: Smirnoff balalaj-kazenekara. 17: Gyermekdalok. 18: Muzikázás. 18.30: Hangv. 19.50: Munkáslőadás. 22.00: Hegedű-hangv. 21:

Vás. r. l.ának szerencsés sorsjegyet a

KERESKEDELMI HITELINTÉZET R.-T.

Cluj, Piața Unirii 20.

a Román Állami osztálysorsjáték főelárúsitójától és vidéki bizományosaitól

Postai megrendelések a legpontosabban eszközölhetnek.

Vigjáték előadás. 23: Hírek, majd Toll Árpád és cigányzenekara. 24: A Losonczy-Schweitzer szalonzenekar hangv. BÉCS. 12.30: Hangv. 14.10: Híres művészek hanglemezei. 16.55: Szimfonikus hgv. gramofonon. 18.50: Dalok és áriák. 20: Könnyű zene. 23.15: Operarészletek.

Péntek, november 10

BUKAREST. 13: Gramofon. 14.15: Könnyű zene. 18: hangv. 20: Rádió-szabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Szimfonikus hangv. BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás, gramofon. 13.05: Jároka Sándor és cigányzenekara. 14.30: A Mándits-szalonzenekar hangv. 17: Előadás a háztartásról. 18: Külpolitikai szemle. 19.15: Az állatvilág zenészek hangv. 19.15: Gyorsíráslecke. 19.45: Utelőadás. 20.30: Gounod „Faust” című operája. Utána cigány-

zene. BÉCS. 12.30: Alpesi dalok gramofonon. 14.10: Katonazene. 16.55: Operettrészletek. 20: Zongora-hangv. 21.50: Bécsi zene. 23.50: Nagy hangv.

Szombat, november 11.

BUKAREST. 13: Gramofon. 14.15: Könnyű zene. 17: Előadás. 18: Dzsez. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon, előadás. 21: Hegedű-hgv. 21.30: Előadás. 22.15: Strammel-kvartett. 23: Román muzsika. — BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás, gramofon. 13.05: Rádió-hgv. 14.30: A rendőrszalonzenekar hgv. 17: Gyermekmeseóra. 18: Rádió-réport. 18.45: A Bertha szalonzenekar hgv. 19.30: Mit üzen a rádió? 20: Cigányzene. 21: Tasnády Ilona, Náday Béla és Egyri István előadástje. 22: A soproni Liszt-zenekör hgv. 23.20: Sport- és löversenyeredmények. 23.40: Gramofon. — BÉCS. 12.30: Hgv. 16.45: Ének-kari hgv. 18: Gramofon. 21.40: Részletek osztrák operákból. 23.25: Hgv.

Szerkesztői üzenetek

G. H. Temesvár. Nem vagyunk ugyan barátai a sötétbelátásnak, de az ön elkeseredését mindenképpen meg tudjuk érteni. Magasztosabb és egyben hálátlanabb pályát nem is választhatott volna. A fiatal zeneköltők élete a mai viszonyok között valószínű tragédia. Hova és kinek dolgozzanak? Egy-egy operának a megköltése hónapokig, esetleg évekig tart. Amikor kész lesz, le kell tisztázni a partitúrát, még pedig több példányban, hogy egyszerre több operaházban mutathassa be. Ez maga is rendkívüli költség, nem is szólva arról, amit munka közben a maga megélhetésére fordított. Ha nem operával, hanem zenekari hangversenydarabbal kísérletezik, igen nagy utánjárás után esetleg találhat vállalkozót, aki valamely teremben bemutatja. Honoráriumra ebben az esetben egyáltalában nem számíthat, de a partitúra és az egyes dolgok kiírása az ön költsége. A mű megbukhat és akkor minden fáradsága és költsége elveszett, de sikert is arathat, akkor nem kap egyebet erkölcsi elégtételből és dicsőségnél egy szűk körben, az igazi zeneértők között. Ennyi az egész. Arra, hogy valakiből Verdi, Puccini, vagy Strauss Richárd váljék, körülbelül annyi

kilátása lehet, mintha sorsjegyet vásárolt és megnyeri a főnyereményt. A legtöbb zeneköltő mint előadóművész, vagy karmester próbál anyagilag érvényesülni, de ez a pálya is olyan tulzsufolt, hogy alig lehet komolyan gondolni rá. Mindez nem azt jelenti, hogy hagyja félbe tanulmányait, csak azt, hogy iparkodjék valamilyen polgári állással alátámasztani anyagi életét. Enélkül hiábavalónak látszik minden egyszerű erőfeszítése.

N. F. Kolozsvár. Két verset megkaptuk. Szeretnénk őszinte és teljesen jóindulatu utmutatást adni önnek. Mindkettő abban a hibában leledzik, hogy — csak hangulatot ad. Hangulatot ad hasonlatok és képek olyan halmozásával, amely ma már túlságosan finomkodónak és mesterkéltnek hat. A vers pedig nem csupán képek és hasonlatok csokrá. Valami egyéb is kell bele, valami olyan nagy fájdalom, vagy olyan szép derű, amely részben a mai élet nyugtalanító nagy kérdéseiben gyökerezik, azokat énekei és azok fölé is emelkedik. Ha nyelvezetét leegyszerűsíti, a formára több súlyt és gondot helyez, ha fegyelmezettebb szívvvel és aggyal fékezi tollát, reméljük, legközelebb önnek is helyet szoríthatunk azok között az erdélyi fiatalok között, akiknek még van hitük a költő hivatásában.

G. Péter, Gyimesbükk. Versét, hiába szeretnénk volna a közlendő közté iktatni, legjobb akarattal sem tudjuk megjelentetni. Önnek még sokat kell tanulnia a költészetből, amíg kérése teljesedhetik.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegtű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

UJ TIPUSU 4 hengeres „Federal” alvázak (saszék) raktáron. Csereüzleteket is csinálunk. P. Rosenbaum, Reghin. 13419

Használt, üzemképtelen, esetleg eltört írógépet megveszek. Habicher lakatosmester, Weiss Mihály-utca 19. 13438

Alig használt ebédülő olcsón eladó. Cim 13504. szám alatt a brassói kiadóban.

Állást keres

TEJÜZEMVEZETŐ VAJ-MESTER, hosszabb külföldi gyakorlattal, a modern tejszakma minden ágában jártas, azonnali elhelyezkedést keres. Szíves megkeresést „Onálló, megbízható munkaerő” jelíggel. 13505

Középkorú, intelligens német nő állást keres kisebb háztartásban, esetleg egy gyermek mellé is elmegy. Megkereséseket „Szolid” jelíggel a kiadóba kérek. 13509

Lakás

KIADÓ december 15-re 2 szobás modern komfortos lakás, új házban. Érdeklődni lehet Szabó Márton, Hosszu-utca 74. 13482

KIADÓ LAKÁS, kisebb fajta négy szoba, konyha, fürdőszoba, csempékályha, központ-hoz közeli villanegyedben, egy-két szobához esetleg butort is adunk. Egyik különbejáratu szobában alberlő van, aki esetleg ott maradna. Bővebbet a brassói kiadóhivatalban. 13486

Butorozott szoba kiadó. Hosszu-utca 15. 13495

Eladó eca 600 négyzetméter ház hely 18 méteres utcafronttal. Brassó, Széles-utca 10. 13472

Könyvek

BABITS MIHÁLY összes költeményei, 414 oldal, diszkótésben 120 lej. Kaphatók a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58. az udvarban.

BIRI NÉNI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Brassótól Váradig

Orsovától Szigetig

Zsombolyától Gyergyóig

terjed a hír, ha azt a

Brassói Lapokban

apróhirdetesként közli.

Szőnyeg nélkül sohase lesz otthonos a lakása!

Csak a szőnyeggel lesz a lakása tökéletesen kellemes, mert a legszebb butorok sem érvényesülhetnek, ha a puszta padlón állnak! Pótolja ki most régi szőnyeget újakkal — ki tudja, meddig vásárolhat még a mostani előnyös áron.

Tellmann & Wocet szőnyegáruház, Brassó, Buzasor 8.

Eladó 26.750 lejről szóló Marmorosch, Blank-beli betétkönyv. Ajánlatokat a brassói kiadóba „Előnyös” alatt. 13514

Házhelyet, esetleg kisebb házat veszek központ közelében. „Kézpénz” jelíggel a brassói kiadóba. 13515

Keresünk egy darab használt, teljesen jókarban levő, üzemképes, lehetőleg lángcsőves (Cornwall-féle) 85-110 m² fűtőfelületű, 10-12 légkörnyomásra engedélyezett gőzkazánt. Meggyesfalvi Gőztégla és Cserépgyár Rt., Târgu-Mureș. 13519

Állást nyer

FOGORVOS, Bécsben specializált, nőtlen, bucaresti, (esetleg nagyobb vidéki városban), társulásra keres a fogászat minden ágában perfekt, anyagiakkal rendelkező fogtechnikust (fogtechnikusnőt). Részletes ajánlatokat Librărie Tükör, Târgu-Mureș továbbít. 13518

BUGL-nél a KORONÁBAN

minden szombaton és vasárnap

szalon-kvartett és tánc

Felkészítők: Kocsis Béla

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

LEITNERHELLA tornaiskolája

Brassó, Hossz-u. 9 sz. (az udvaron).

Tanfolyamok asszonyok, leányok és gyermekek részére hetenként kétszer.

100 lej havonként

Felvilágosítás hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken d. u. 1/25-8-ig.

Prima, száraz bűkk tűzifát

szállít

Általános Kereskedelmi R.T.

Brassó, Str. Reg. Mária 58 (Fekete-u.) Telef 386
Megrendelések a Mircea-Vodă 8. szám alatti faterlepen is eszközölhetnek.

Ugyanott különböző típusú tüvegek eladók

ZIPPZÁR WOLFCO

mindennemű célra elsőrendű minőség nikkelezve, gombok konfekcionáláshoz, állandó raktár.

Egyedárusítás és gyárlerakat:

RECOMET

Arad, Str. Meșianu 1.

Miért olcsó a

„ZEPHIR”

kályha?

Mert az összes folytonéő kályhák között a leggazdaságosabb! Képvisező:

Thomas, Scheeser & Galtz Brassó.

Mozaik-padlólapok, Beton-kéményajtók, Műkö-zuzalék (Gránit)

Muli és Roth okl. mérnökök
Gärtner Demeter és Tsa utódai
Brassó, Vasut-u 92. Telefon 176.

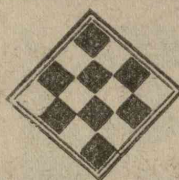
Méhészeti

gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Írta: IGNÁCZ S. 122 szövegrajzzal, 260 oldal ára 120 Lei

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

A LUTHER-söracsarnok tánchelyisége

Szombaton, november 4-én este 8 órakor a söracsarnok ujonnan átalakított pinchehelyiségeiben elegáns tánchelyiség nyílik. A bár-helyiség vendégeinek szórakoztatásáról a híres, elsőrendű „KOZAK”-jazz-zenekar gondoskodik. Elismerett elsőrendű minőségű LUTHER-SÖR és kitűnő, fajtiszta BOROK. — Elegáns és kényelmes berendezés! Jó, szolid kiszolgálás és olcsó árak!

GÜTERMANN

FÉLE VARRÓ- ÉS GOMBLYUKSELYEM.

A varróseelyem előnye hogy egyenlő értékű a nyersseelyemmel.

A varróseelyem tiszta seelyemből készül.

A varróseelyem szintartó.

A varróseelyem ellentáll az időnek.

A varróseelyem fénye természetes.

A varróseelyem több mint 600 féle színben készül.

A varróseelyem olcsó.

A varróseelyem puha, elasztikus és a varrásnál alkalmazkodik a ruhadarabokhoz.

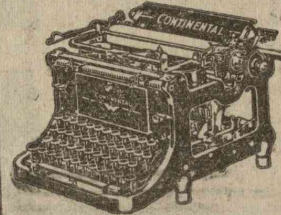
A varróseelyem felhasználásánál a szemek nem szakadnak el.

A gyapjú, vagy seelyemszövetek festésénél a varrás csak akkor kapja meg az új színt, ha gépselymet alkalmazunk — Figyeljen jól tehát, hogy ruhája mivel lesz megvarrva. Ne tekeréskodjon a varrásnál.

A varróseelyemnek nincs párja!

Használjon tehát Gütermann-varróseelymet, az a legjobb.

GÜTERMANN & Co. S. A. ROMÂNIA, BUCUREȘTI.

„CONTINENTAL” írógépek, számológépek erdélyi és bánáti vezérképviselője Javitóműhely és eredeti gyári pótalkatrészek. Brassó, Weiss Mihály-utca 19. Telefon: 384

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

H. G. WELLS

MI LESZ HOLNAP

A JÖVŐ REGÉNYE

A mult és jelen bátor kritikája, az elkövetkező évszázad izgalmas és megdöbbentő víziója

A magyar kiadás ára köve csak. 144 lej.

Az angol kiadás 480 lej. 480 OLDAL.

Megrendelhető a

Brassói Lapok Könyvosztályától

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Brassó-Brassó